

6. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2013. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

1.1. Osnivanje

Čačanska banka posluje neprekidno od 1. jula 1956. godine, od kada je u toku svog rada i razvoja više puta menjala naziv i organizacioni oblik. U sklopu promena u organizaciji jugoslovenskog bankarstva 1990. godine, Banka je organizovana kao deoničarsko društvo. Na osnovu Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama i rešenja Narodne banke Jugoslavije o izdavanju dozvole za osnivanje Beogradske banke Čačanske banke d.d. Čačak, Banka je registrovana kod Okružnog Privrednog suda u Kraljevu 28. decembra 1990. godine. Na sednici Skupštine Banke od 13. juna 1995. godine usvojen je Statut Beogradske banke Čačanske banke akcionarskog društva i time izvršeno usaglašavanje akata Beogradske banke Čačanske banke d.d. Čačak sa odredbama Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama. U skladu sa ovim Statutom Beogradska banka Čačanska banka a.d. Čačak postaje pravno lice sa pravima i obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom i Ugovorom o osnivanju.

U 1999. godini i do kraja oktobra 2000. godine Banka je poslovala kao filijala Beogradske banke a.d. Beograd nakon pripajanja, sprovedenog na osnovu rešenja Privrednog suda u Beogradu od 8. aprila 1999. godine. Na osnovu sudskog rešenja od 2. novembra 2000. godine usled ništavosti upisa, došlo je do brisanja, po službenoj dužnosti, statusne promene pripajanja Beogradskoj banci a.d. Beograd. Od 23. jula 2001. godine Banka posluje pod imenom Čačanska banka a.d. Čačak (u daljem tekstu "Banka").

Banka je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

1.2. Poslovanje

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama. Centrala Banke je u Čačku, ul. Pivarska br.1.

Banka predstavlja javno društvo u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala s obzirom da su akcije uključene u trgovanje na regulisanom tržištu. Akcijama Banke se trguje na Beogradskoj berzi po metodi kontinuiranog trgovanja.

Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka u svom sastavu ima pored filijale u Čačku i 13 filijala lociranih u Jagodini, Gornjem Milanovcu, Beogradu (dve filijale), Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Aranđelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Novom Sadu, Kreditni centar na Novom Beogradu, kao i devet ekspozitura u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Leskovcu, Mladenovcu i Čačku (dve ekspoziture). Banka je u 2013. godini zbog nerentabilnog poslovanja zatvorila ekspozituru u Mrčajevcima i šalter u Preljini.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je imala 391 zaposlenog, a na dan 31. decembra 2012. godine 389 zaposlenih.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Banka vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu („Službeni glasnik RS“ 62/2013), Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“ 107/05 i 91/10) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije, kao i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i tumačenja koja su sastavni deo standarda, odnosno tekst MRS i MSFI, koji je u primeni, ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski materijal.

Izmene postojećih MRS i prevod novih MSFI, kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenje MSFI do 1. januara 2009. godine, su zvanično usvojeni nakon odluke ministra finansija br. 401-00-1380/2010-16 i objavljeni su u „Službenom glasniku RS“ 77/2010. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu bili primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS“ br. 74/08, 3/09, 12/09 i 5/10), koji propisuje primenu seta finansijskih izveštaja, čija forma i sadržina nisu usaglašeni sa onim predviđenim u revidiranom MRS 1 – Prikazivanje finansijskih izveštaja, čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan 1. januara 2009. godine.

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koji se vrednuju po fer vrednosti;
- Derivati koji se vrednuju po fer vrednosti i
- Građevinski objekti.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja, koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti.

Finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke. Banka nema ulaganja u zavisna i pridružena pravna lica.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. *Prihodi i rashodi po osnovu kamate*

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunavaju se i evidentiraju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose u skladu sa načelom uzročnosti.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu, a na bazi obračunatih kamata primenom metode efektivne kamatne stope primenjujući Metodologiju merenja amortizovanih troškova koristeći metod efektivne kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i obračunati diskont od finansijskih instrumenata koji se drže do dospeća.

U skladu sa računovodstvenim politikama Banka vrši obračun suspendovane kamate. Suspendovana kamata je kamata obračunata na kredite i plasmane za koje je izvršeno indirektno smanjenje vrednosti. Prihodi od suspendovanih kamata se ne priznaju u bilansu uspeha, već se evidentiraju u okviru druge vanbilansne evidencije. Suspendovana kamata se vrši na osnovu Odluke nadležnog kreditnog odbora o suspendaciji potraživanja po osnovu obračunate kamate i to u sledećim situacijama:

- prilikom donošenja odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- prilikom donošenja odluke o pokretanju sudskog postupka naplate potraživanja i
- prilikom identifikovanja potraživanja sa veoma niskim stepenom naplativosti.

3.2. *Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija*

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno baziraju se na obračunskoj osnovi i u bilansu uspeha se priznaju u trenutku nastanka, odnosno dospeća za naplatu, osim prihoda od naknada za odobravanje kredita, garancija i drugih oblika jemstava, a u skladu sa MRS 18 "Prihodi".

Prihodi po osnovu naknada za odobravanje kredita, kod kojih je unapred poznat plan otplate se priznaju u bilans uspeha kao prihodi od kamata i vremenski se amortizuju primenom metoda efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih nije unapred poznat plan otplate (okvirni krediti, dozvoljena prekoračenja po tekućem računu, kreditne kartice i slični plasmani), garancija i drugih oblika jemstava se vremenski amortizuju primenom linearnog metoda.

Linearno se amortizuju i članarine po karticama i naknade za upravljanje sredstvima u ime i za račun trećih lica.

3.3. *Preračunavanje iznosa u stranoj valuti*

Poslovne promene nastale u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika u skladu sa MRS 21 "Efekti promena deviznih kurseva".

Dobici i gubici koji nastaju po osnovu ugrađenih finansijskih derivata u finansijska sredstva ili obaveze, u slučajevima vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na neku stranu valutu, obračunavaju se na dan bilansa i iskazuju se kao prihodi ili rashodi od promene vrednosti plasmana, u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje". Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

3.4. Nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja i oprema

Građevinski objekti i investicione nekretnine su iskazani u poslovnim knjigama po njihovoj procenjenoj tržišnoj vrednosti, od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača, na dan 31. decembra 2012. godine, umanjenoj za ispravku vrednosti u 2013. godini.

Postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, investicionih nekretnina, postrojenja i opreme s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja.

Tokom 2013. godine primenjivane su sledeće godišnje stope amortizacije:

Građevinski objekti	2,50%-3,33%
Investicione nekretnine	2,50%
Kompjuterska oprema	33,30%
Nameštaj i ostala oprema	16,67%-20%

3.5. Nematerijalna ulaganja

Na dan 31. decembra 2013. godine nematerijalna ulaganja su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti. Nematerijalno ulaganje je ulaganje u licence, patente i softvere.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnog ulaganja, primenom godišnje stope od 16,67% - 20,00%, s ciljem da se ulaganje u potpunosti otpiše u toku njegovog trajanja.

3.6. Krediti (zajmovi) i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Kredit i potraživanja koja su potekla od Banke se iskazuju na dan bilansa u visini bruto amortizovanih troškova (GAC) umanjениh za pojedinačnu ispravku vrednosti. Bruto amortizovani troškovi predstavljaju ukupna potraživanja Banke od klijenta (uključujući neotplaćenu glavniciu, nominalno obračunatu kamatu, kaznenu kamatu, potraživanja za naknade i ostala potraživanja) korigovana iznosom neamortizovanih naknada, a obračunata u skladu sa Metodologijom Banke za merenje amortizovanih troškova koristeći metod efektivne kamatne stope.

Pojedinačne ispravke vrednosti predstavljaju umenjenje vrednosti sredstva (vrednosti koja se može naplatiti) ispod knjigovodstvene vrednosti što je prouzrokovano povećanjem kreditnog rizika u vezi sa sredstvima, koji dovodi do negativne promene očekivanih tokova gotovine za ta sredstva, a obračunate u skladu sa Metodologijom Banke za izračunavanje ispravki vrednosti.

Banka knjiženje pojedinačne ispravke vrednosti na teret rashoda vrši indirektno smanjenje vrednosti, kredita i potraživanja kada postoje objektivni dokazi neizvesnosti naplate, kao rezultat jedne ili više okolnosti (okolnost koja dovodi do gubitka), koje su se dogodile nakon inicijalnog priznavanja investicije, a ta okolnost koja vodi do gubitka ima uticaj na buduće procenjene tokove gotovine.

Okolnosti koje dovode do gubitka se identifikuju u trenutku kada:

- dužnik kasni u plaćanju više od 90 dana ili
- kada je došlo do druge okolnosti koja vodi do gubitka.

Kreditni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na stranu valutu revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između nominalne vrednosti neotplaćene glavnice i revalorizovanog iznosa iskazana je u okviru osnovnog finansijskog instrumenta.

3.7. Obevređenje finansijskih instrumenata

Ispravka vrednosti formira se kroz obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na pojedinačnoj osnovi (individualna procena) i na grupnoj osnovi (grupna procena).

Individualna procena

Individualna procena je merenje ispravke vrednosti kreditnog plasmana koje se vrši za pojedinačnog klijenta (ili transakciju) Prema MRS 39, pojedinačna ocena je potrebna za pojedinačno značajne plasmane, ali se može koristiti i za procenu grupe malih potraživanja. Za primenu metodologije proces pojedinačne procene podeljen je na dve faze: identifikovanje okolnosti koja dovodi do gubitka i procenu pojedinačnog toka gotovine za potrebe rezervisanja.

Pregled potraživanja za individualnu procenu sadrži sva potraživanja koja ne pripadaju grupi malih potraživanja, koja su utvrđena u iznosu od preko 2.500 hiljade dinara na nivou partije, i sva mala potraživanja kod kojih je na osnovu Metodologije procenjeno da je došlo do znatnog porasta kreditnog rizika.

Individualna procena vrši se u skladu sa Metodologijom, na osnovu:

- broja dana kašnjenja,
- dinamike naplate u prethodnom periodu,
- kvaliteta instrumenata obezbeđenja,
- zaključenih protokola u vezi naplate potraživanja, ugovora (npr. Ugovora o jemstvu, Ugovora o preuzimanju duga),
- izrade projekcije naplate potraživanja, odnosno projekcije tokova gotovine na osnovu napred navedenih kriterijuma,
- diskontovanje budućih priliva od strane referenta za upravljanje kreditnim portfoliom na neto - sadašnju vrednost, čime se formira ispravka vrednosti, kao razlika između sadašnje vrednosti potraživanja i diskontovanih neto priliva.

Grupna procena

Grupna procena se vrši po srodnim grupama potraživanja, razvrstanih u grupe u skladu sa Metodologijom, na osnovu vrste proizvoda, sektora, vrste sredstva obezbeđenja i urednosti u izmirivanju obaveza. Pregled potraživanja za grupnu procenu sadrži:

- sva potraživanja koja pripadaju grupi malih, odnosno sva potraživanja manja od 2,500 hiljada dinara,

- sva potraživanja koja ne pripadaju grupi malih, kod kojih Banka nije identifikovala okolnosti za formiranje individualne ispravke vrednosti bilansne aktive ili rezervisanja za vanbilansne stavke.

Grupna procena se vrši na osnovu programskog rešenja koje omogućava da se na osnovu verovatnoće neispunjenja obaveza (PD), gubitka u slučaju neispunjenja obaveza (LGD), izloženosti prilikom neispunjenja obaveza (EAD), iznosa gubitka po kolektivnoj proceni (LA) izračuna ispravka vrednosti za svaku grupu potraživanja.

Okolnosti koje dovode do gubitka se identifikuju u trenutku kada:

- dužnik kasni u plaćanju više od 90 dana ili
- je došlo do druge okolnosti koja vodi do gubitka.

Rezerva za procenjene gubitke obračunava se u skladu sa propisima Narodne banke Srbije (Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke - "Službeni glasnik RS" 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013 i 113/2013). Krediti, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D u skladu sa procenom naplativosti kredita i drugih plasmana, u zavisnosti od: docnje u izmirivanju obaveza tog dužnika prema Banci, na osnovu procene finansijskog stanja dužnika, odnosno njegove kreditne sposobnosti, kao i na osnovu kvaliteta sredstava obezbeđenja. Procenjeni iznos posebne rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primenom procenata od 0% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, 15% na plasmane kategorije V, 30% na plasmane kategorije G i 100% na plasmane kategorije D.

Direktan otpis dospelih i ne dospelih potraživanja Banke vrši se na teret rashoda, po osnovu pravosnažne sudske odluke ili odluke nadležnog organa Banke, donete u skladu sa datim ovlašćenjima.

3.8. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa tačno utvrđenim rokom dospeća koje Banka namerava da drži do dospeća (izuzev onih koja spadaju pod definiciju kredita i potraživanja).

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća sastoje se od državnih zapisa Republike Srbije, državnih zapisa trezora Republike Srbije i menica izdatih od strane preduzeća.

U ovu kategoriju ne mogu da se klasifikuju akcije, s obzirom da ova finansijska sredstva nemaju rok dospeća.

Prilikom inicijalnog priznavanja, Banka sredstvo vrednuje po amortizovanoj nabavnoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope. Troškovi transakcije koji se mogu direktno dovesti u vezu sa kupovinom ovog finansijskog sredstva se uključuju u obračun amortizovane nabavne vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope, tj. amortizuju se kroz bilans uspeha tokom trajanja tog instrumenta. Metod efektivne kamatne stope podrazumeva izračunavanje amortizacije primenom efektivne tržišne kamatne stope i raspodele prihoda od kamate tokom relevantnog perioda. Prihodi i rashodi od promene amortizovane nabavne vrednosti finansijskih sredstava, primenom metoda efektivne kamatne stope, se priznaju u bilansu uspeha.

Naknadno vrednovanje za promenu amortizovane nabavne vrednosti ovih sredstava se evidentira svakog dana kada dospeva za obračun kamata za to sredstvo koji je utvrđen ugovorom, kao i poslednjeg dana svakog meseca u toku poslovne godine.

Dobici i gubici od promene vrednosti finansijskog sredstva po osnovu kretanja kursa dinara (ako je sredstvo u stranoj valuti ili je u dinarima sa ugovorenom deviznom klauzulom) priznaju se takođe u bilansu uspeha kao prihodi i rashodi.

3.9. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo po fer vrednosti, čiji se efekti promene u fer vrednosti iskazuju kroz bilans uspeha, predstavlja sredstvo koje je klasifikovano kao raspoloživo za trgovanje što podrazumeva da je stečeno prvenstveno u svrhu prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, radi ostvarivanja profita u kratkom roku iz kratkoročnog fluktuiranja cena ili posredničke marže.

Finansijska sredstva kojima se trguje sastoje se od obveznica deponovane devizine štednje i akcija banaka i preduzeća kojima se kontinuirano trguje na Beogradskoj berzi. Hartije od vrednosti kojima se trguje na dan bilansa se iskazuju po poštenoj-fer vrednosti, a priznati dobitak ili gubitak koji proizilazi iz promene u poštenoj vrednosti finansijskog sredstva uključuje se u neto dobitak ili gubitak. Poštena vrednost je tržišna vrednost finansijskog sredstva utvrđena na dan bilansa na berzi na kojoj se tim sredstvom trguje.

U finansijska sredstva po fer vrednosti spadaju i derivati. Derivat predstavlja finansijski instrument ili drugi ugovor koga obeležavaju tri karakteristike:

- njegova vrednost se menja (kao posledica promene definisane/ugovorene kamatne stope ili cene finansijskog instrumenta ili berzanske cene ili kursa valute ili indeksa rasta cena ili druge promenljive vrednosti),
- uopšte ne zahteva početno neto ulaganje ili zahteva početno neto ulaganje koje je manje nego kod drugih tipova ugovora za koje se očekuje da će imati slične reakcije na promene u tržišnim uslovima, i
- biće izmiren u budućnosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno zaključenje derivatnog ugovora, kada se iznos nominalne glavnice na koji se ugovara odnosni derivat evidentira vanbilansno. Bilansno se u aktivni ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna razlika fer vrednosti derivata. Naknadno vrednovanje fer vrednosti derivata se evidentira na kraju svakog dana, pri čemu se efekat promene fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha kao pozitivan ili negativan efekat promene vrednosti derivata. Pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao sredstvo, a negativna fer vrednost derivata kao obaveza. Prestanak priznavanja derivata se vrši u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja. Datumom izvršenja zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i storniraju svi prihodi i rashodi od promene vrednosti po tom sredstvu. U slučaju da u zemlji postoji aktivno tržište derivata krajnji efekat prodaje utiče na bilans uspeha kao dobitak ili gubitak od prodaje derivata. U slučaju da u zemlji ne postoji aktivno tržište derivata Banka će krajnji efekat prodaje na bilans uspeha i drugačije evidentirati, a u skladu sa Uputstvom o sprovođenju računovodstvenih politika koje se odnose na priznavanje i vrednovanje finansijskih instrumenata osim kredita i potraživanja.

3.10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine, pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima smatraju se gotovina u domaćoj i stranoj valuti u blagajnama, sredstva na računima kod drugih banaka, neposredno unovčivo zlato i drugi plemeniti metali, kao i slobodna sredstva kod Narodne banke Srbije.

3.11. Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica

Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, nisu uključeni u bilans stanja Banke.

3.12. Porezi i doprinosi

Porez iz dobitka

Za računovodstveno obuhvatanje i utvrđivanje poreza iz dobitka Banka koristi MRS 12 "Porezi na dobitak" i Zakon o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na iznos dobitka pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveze po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici koji su iskazani u poreskom bilansu do 2009. godine mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u narednih deset godina, a gubici ostvareni i iskazani u poreskom bilansu za 2010. godinu i nakon ovog perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina. Takvi poreski gubici, do iznosa za koji se predviđa da će postojati budući oporezivi dobitak na osnovu koga će se oni iskoristiti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženo poresko sredstvo. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode i efekte svođenja na tržišnu vrednost HOV-a, do stepena do koga će verovatno postojati poreska dobit od koje se preneti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih operativnih rashoda.

3.13. Poštena (fer) vrednost

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije ili informacije do kojih se dolazi na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine ili prodaje finansijske aktive ili pasive pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izveštajima odražavaju realnu vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe finansijskog izveštavanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije i propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

3.14. Kapital i rezerve

Kapital Banke je ostatak imovine banke nakon odbitka svih njenih obaveza. Kapital se ne procenjuje i ne meri posebno. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Banka iz neraspoređenog dobitka formira rezerve iz dobiti.

3.15. Beneficije zaposlenih

Banka nema sopstvene penziona fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2013. godine.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju, jubilarnih nagrada i neiskorišćenih dana godišnjeg odmora, a na osnovu procene rezervisanja od strane ovlašćenog aktuara. Rezervisanja su formirana na osnovu sledećih pretpostavki:

Godišnji rast plata zaposlenih	5,00%
Diskontna stopa	9,50%
Stopa fluktuacije	6,00%

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) Prihodi od kamata

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava	
	2013.	31. decembra 2012.
Na kredite u dinarima:		
- bankama	18,296	17,062
- javnom sektoru	410	1,845
- preduzećima	1,097,829	1,133,035
- preduzetnicima	155,855	138,638
- stanovništvu	403,130	366,082
- drugim komitentima	617	1,465
	<u>1,676,137</u>	<u>1,658,127</u>
Na kredite u stranoj valuti:		
- preduzećima	90,920	108,663
- preduzetnicima	3,372	6,866
	<u>94,292</u>	<u>115,529</u>
Na depozite u dinarima:		
- bankama	<u>67,259</u>	<u>64,428</u>
Na depozite u stranoj valuti:		
- bankama	<u>3,344</u>	<u>12,091</u>
Prihodi od kamata po osnovu HOV:		
- u dinarima	124,827	236,943
- u stranoj valuti	0	0
	<u>124,827</u>	<u>236,943</u>
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana:		
- u dinarima	2,350	2,124
- u stranoj valuti	52	0
	<u>2,402</u>	<u>2,124</u>
UKUPNO:	<u><u>1,968,261</u></u>	<u><u>2,089,242</u></u>

b) Rashodi po osnovu kamata

U hiljadama dinara

	Za godinu koja se završava	
	2013.	31. decembra
	<u>2013.</u>	<u>2012.</u>
Na kredite u dinarima		
- od banaka	-	85
Na kredite u stranoj valuti		
- od banaka	<u>293,488</u>	<u>359,878</u>
Na depozite u dinarima		
- od banaka	94,486	125,261
- od javnih preduzeća	30,437	27,506
- od preduzeća	49,140	87,688
- od preduzetnika	2,342	1,779
- od javnog sektora	-	-
- od stanovništva	27,855	18,151
- od ostalih komitenata	14,462	16,345
	<u>218,722</u>	<u>276,730</u>
Na depozite u stranoj valuti		
- od banaka	61,260	75,053
- od preduzeća	70,247	71,118
- od preduzetnika	47	403
- od stanovništva	210,995	197,051
- od stranih lica	3,571	10,695
- od ostalih komitenata	25	643
	<u>346,145</u>	<u>354,963</u>
UKUPNO:	<u><u>858,355</u></u>	<u><u>991,656</u></u>

U okviru pozicije rashoda kamata u stranoj valuti po kreditima od banaka, rashodi kamata prema EBRD i IFC kao povezanim licima iznose 89.567 hiljada dinara.

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihodi od naknada i provizija

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Prihodi od naknada i provizija		
U dinarima:		
- od banaka i drugih finansijskih institucija	74,995	62,170
- od preduzeća	357,246	387,371
- od stanovništva	179,746	157,997
- od stranih pravnih i fizičkih lica	4,271	3,980
 U stranoj valuti	 10,535	 10,048
 UKUPNO	 <u>626,793</u>	 <u>621,566</u>

b) Rashodi od naknada i provizija

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
- rashodi naknada i provizija u dinarima	63,617	53,815
- rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	10,273	8,583
 UKUPNO	 <u>73,890</u>	 <u>62,398</u>

6. NETO RASHODI KURSNIH RAZLIKA

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Prihodi po osnovu kursnih razlika	1,507,422	2,616,763
Rashodi po osnovu kursnih razlika	1,664,561	3,867,938
 Neto rashodi od kursnih razlika	 (157,139)	 (1,251,175)
 UKUPNO:	 <u>(157,139)</u>	 <u>(1,251,175)</u>

Pozicija neto rashodi kursnih razlika u bilansu uspeha iznosi 157.139 hiljada dinara i posledica je valutne strukture bilansne aktive i bilansne pasive Banke. Učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj aktivni iznosi 26,20%, a učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj pasivi iznosi 71,08%. Ovakav odnos devizne aktive i devizne pasive doveo je do neto rashoda po osnovu kursnih razlika u navedenom iznosu.

7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Prihodi od zakupnina	1,595	2,318
Prihodi od prodaje korisničkih paketa-E Banking	1,634	1,161
Ostali prihodi operativnog poslovanja-dotacije	1,500	5,923
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i invest.nekretnina	2,440	351
Ostali prihodi	3,553	1,819
UKUPNO:	<u>10,722</u>	<u>11,572</u>

8. NETO RASHODI PO OSNOVU INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA, REZERVISANJA I SUSPENDOVANE KAMATE

a) knjiženja (nateret)/u korist rezultata

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Rashodi indirektnih otpisa bilansnih poticija	(1,204,895)	(1,188,256)
Rashodi indirektnih otpisa vanbilansnih pozicija	(28,463)	(6,877)
Rashodi rezervisanja za sudske sporove	-	-
Rashodi rezervisanja jubilarnih nagrada i otpremnina	(2,507)	(2,656)
Rashodi po osnovu suspendizije kamate	(8,041)	(15,734)
Ukupno rashodi	<u>(1,243,906)</u>	<u>(1,213,523)</u>
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija	420,119	534,307
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	43,863	9,062
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove	-	840
Prihodi od ukidanja rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine	383	1,184
Prihodi od naplaćene suspendovane kamate	71,571	75,867
Ukupno prihodi	<u>535,936</u>	<u>621,260</u>
Neto (rashodi)/prihodi	<u>(707,970)</u>	<u>(592,263)</u>

b) kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja

	kamata i naknada (napomena 15.)	Dati krediti i depoziti (napomena 16.)	Učešća i ostale HOV (napomena 17.)	Ostali plasmani (napomena 18.)	Ostala sredstva (napomena 20.)	Ukupno
Ispravke vrednosti						
Stanje na početku godine	21,747	2,329,505	21,279	159,769	22,805	2,555,105
Indirektni otpisi plasmana (napomena 8.)	19,714	1,034,587	1,134	136,166	9,391	1,200,992
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 8.)	(12,011)	(385,520)	(41)	(20,187)	(2,360)	(420,119)
Kursne razlike	3	(3,349)	-	-	(66)	(3,412)
Indeksiranje i.v.val.kl.	17	6,089	-	-	-	6,106
Otpis	(56)	(32,966)	-	(14,556)	(2,070)	(49,648)
Suspenzija kamate	(6,465)	-	-	-	-	(6,465)
Ostala knjiženja	-	-	2,758	-	-	2,758
Stanje na kraju godine	22,949	2,948,346	25,130	261,192	27,700	3,285,317

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama dinara

**Za godinu koja se završava
31. decembra**

	2013.	2012.
Troškovi zarada i naknada zarada	338,356	313,517
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	45,831	48,356
Trškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	88,835	76,165
Ostali lični rashodi	19,661	17,056
UKUPNO:	492,683	455,094

U okviru pozicije Troškovi zarada i naknada zarada iznos od 17.867 hiljade dinara odnosi se na primanja članova Izvršnog odbora, a naknade članovima Upravnog odbora u okviru pozicije ostali lični rashodi iznose 6.887 hiljada dinara.

10. OPERATIVNI I OSTALI POSLOVNI RASHODI

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Operativni rashodi		
- Troškovi materijala	53,179	60,101
- Troškovi proizvodnih usluga	150,261	155,877
- Nematerijalni troškovi	194,227	194,273
- Troškovi poreza	14,966	16,005
- Troškovi doprinosa	85,277	79,773
- Ostali troškovi	3,643	1,070
	<u>501,553</u>	<u>507,099</u>
Ostali poslovni rashodi		
- Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	5,054	7,639
- Gubici od prodaje osnovnih sredstava	0	32
- Ostali rashodi	421	1,005
	<u>5,475</u>	<u>8,676</u>
Ukupno:	<u>507,028</u>	<u>515,775</u>

U okviru pozicije troškovi proizvodnih usluga najveći iznos se odnosi na troškove zakupnina 63.890 hiljada dinara, a u okviru pozicije nematerijalni troškovi najznačajniji iznos predstavljaju plaćene premije osiguranja 56.229 hiljada dinara, od čega najveći iznos predstavlja plaćena premija osiguranja depozita građana od 44.353 hiljade dinara.

11. PRIHODI I RASHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Prihodi od promene vrednosti:		
- plasmana	935,235	2,431,120
- hartija od vrednosti	41,438	17,876
- obaveza	39,990	39,254
- osnovnih sredstava, investicionih nekretnina	0	0
- derivata	6,892	12,817
Ukupno	<u>1,023,555</u>	<u>2,501,067</u>
Rashodi od promene vrednosti:		
- plasmana	(789,557)	(1,125,696)
- hartija od vrednosti	(11,488)	(9,024)
- obaveza	(44,757)	(83,119)
- osnovnih sredstava, investicionih nekretnina	0	(9,696)
- derivata	(12,948)	0
- plemenitih metala	(7,481)	0
Ukupno	<u>(866,231)</u>	<u>(1,227,535)</u>
Neto prihodi:	157,324	1,273,532

12. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobitak

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Porez na dobit	-	(8,109)
Odloženi porez	39,366	1,016
Efekat na bruto gubitak/dobitak	<u>39,366</u>	<u>(7,093)</u>

b) Usaglašavanje poreza na dobitak i propisane poreske stope

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Gubitak/Dobitak pre oporezivanja	(126,285)	56,985
Porez po stopi od 15% (10%)	-	5,698
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	8,286	10,493
Poreski efekti prihoda od dužničkih hartija	18,555	(72)
Ostalo	-	(917)
Iskorišćen poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	-	(8,109)
Porez iskazan u poreskom bilansu	<u>-</u>	<u>7,093</u>

Poreski gubitak iskazan u 2013. godini u iznosu od 198.303 hiljade dinara Banka će koristiti za umanjjenje poreske osnovice u narednih pet poreskih perioda. Ovaj poreski gubitak Banka je priznala kao odloženo poresko sredstvo u iznosu od 29.746 hiljada dinara.

v) Komponente odloženih poreskih sredstava

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Privremene razlike na osnovnim sredstvima	7,440	5,278
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	29,746	-
Poreski kredit po osnovu ulaganje u osnovna sredstva	14,524	8,519
Obezvredjenje HOV namenjenih trgovanju	7,300	5,846
Poreska sredstva	<u>59,010</u>	<u>19,643</u>

Struktura poreskih kredita:

Iznos preostalog poreskog kredita	Ispravka vrednosti	Ukupno	Godina do koje se prenosi
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva			
1.586	(1.586)	-	2014.
757	(7579)	-	2015.
660	-	660	2017.
1.129	-	1.129	2018.
4.387	-	4.387	2020.
8.348	-	8.348	2023.
<u>16.867</u>	<u>(2.343)</u>	<u>14.524</u>	
Poreski kredit po osnovu kapitalnih gubitaka			
45.458	-	45.458	2016.
<u>45.458</u>	<u>-</u>	<u>45.458</u>	
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka			
29.746	-	29.746	2018.
<u>29.746</u>	<u>-</u>	<u>29.746</u>	

13. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

U hiljadama dinara

Za godinu koja se završava
31. decembra

	2013.	2012.
Zlato i ostali plemeniti metali	-	32,152
Gotovina u blagajni u dinarima	267,421	273,849
Žiro račun	1,372,884	1,020,199
Devize-efektivan strani novac	301,941	464,726
Devizni računi kod:		
- domaćih banaka	13,344	283,502
- inostranih banaka	<u>1,165,427</u>	<u>931,080</u>
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	<u>3,121,017</u>	<u>3,005,508</u>

Obavezna rezerva u dinarima predstavlja minimalno prosečno stanje dinarskih sredstava koje Banka mora da izdvoji na svom žiro računu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS ("Službeni glasnik RS" br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 107/2012 i 62/2013).

U skladu sa tačkom 5. ove Odluke, Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca sa ročnošću do dve godine. Obračun obavezne rezerve vrši se jedanput mesečno. Na iznos obračunate dinarske obavezne rezerve NBS obračunava i isplaćuje kamatu koja je u 2013. godini iznosila 2,50% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2013. godine dinarska obavezna rezerva je obračunata u iznosu od 1.284.050 hiljada dinara.

Banka je na dan 31. decembra 2013. godine bila u potpunosti usaglašena sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS.

14. OPOZIVI DEPOZITI I KREDITI

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Obavezna rezerva u stranoj valuti	4,599,181	4,530,284
Plasmani po repo transakcijama sa NBS	2,000,416	100,170
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	6,599,597	4,630,454

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalno prosečno stanje deviznih sredstava koje je Banka obavezna da izdvoji na svom računu kod NBS, a u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS ("Sl.glasnik RS" br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 107/2012 i 62/2013). Banka je dužna da obračunava i izdvaja deviznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih depozita, kredita i ostalih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopi od 29% za ročnost do dve godine, 22% za ročnost preko dve godine i 50% za prosečno stanje dinarskih obaveza indeksiranih u stranoj valuti. Narodna banka ne obračunava kamatu na izdvojena sredstva na računu devizne obavezne rezerve.

Plasmani po repo transakcijama odnose se na Blagajničke zapise kupljene od Narodne banke Srbije sa rokom dospeća od 7 radnih dana. Tokom 2013. godine Banka je po repo poslovima sa Narodnom bankom ostvarivala godišnju kamatnu stopu u rasponu od 7,49% do 9,74%.

15. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU KAMATA, NAKNADA, PRODAJE, PROMENE FER VREDNOSTI DERIVATA I DRUGA POTRAŽIVANJA

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Potraživanja za kamatu:		
- u dinarima	133,453	135,046
- u stranoj valuti	6,940	3,116
	140,393	138,162
Potraživanja za naknadu:		
- u dinarima	25,535	23,221
- u stranoj valuti	-	7
	25,535	23,228
Druga potraživanja	180,646	14,292
	346,574	175,682
Minus ispravka vrednosti (napomena 8)	(22,949)	(21,747)
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	323,625	153,935

U okviru pozicije Druga potraživanja najveći deo u iznosu od 172.800 hiljada dinara, odnosi se na dospelu subvencionisanu kamatu koju Banka nije naplatila od Fonda za razvoj Republike Srbije i Ministarstva privrede u 2013. godini.

16. DATI KREDITI I DEPOZITI

U hiljadama dinara	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2013.	2012.
Dati krediti		
- u stranoj valuti	1,105,300	1,203,398
- u dinarima	22,943,949	23,168,383
Dati depoziti u stranoj valuti		
- domaće i inostrane banke	343,926	682,310
- namenski depozit - Centralni registar	4,586	4,549
Ukupno dati krediti i depoziti	<u>24,397,761</u>	<u>25,058,640</u>
Minus ispravke vrednosti (napomena 8)	(2,948,346)	(2,329,505)
Umanjenje za razgraničene naknade	<u>(126,932)</u>	<u>(135,708)</u>
Neto dati krediti i depoziti	<u>21,322,483</u>	<u>22,593,427</u>

Kratkoročni krediti su plasirani privrednim društvima i preduzetnicima za unapređenje proizvodnje, prometa robe, pružanje usluga, uvoza, izvoza, održavanje tekuće likvidnosti i ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokom otplate od 1 do 12 meseci i to u dinarima, dinarskoj protivvrednosti valutnog iznosa i u stranoj valuti.

Kreditni iz potencijala Banke do jedne godine u dinarima odobravani su uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od RKS + 1,00% do 28,32%, dok su krediti do jedne godine u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu i krediti u stranoj valuti, odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + 4,30% do 13,65%.

Dugoročni krediti odobravani su u dinarima sa i bez valutne klauzule, u stranoj valuti po fiksnim i varijabilnim stopama.

Najveći deo plasiranih dugoročnih kredita u 2013. godini odnosi se na:

- 7.248.965 evra iz kreditne linije NBS – Odeljenja za upravljanje Fondom revolving kredita. Krediti su odobravani malim i srednjim privrednim društvima za kupovinu opreme, kupovinu i izgradnju objekata u kojima se odvija proizvodnja, kao i za obrtni kapital. Rok otplate kredita je do 5 godina, uz grejs period do 12 meseci i godišnju kamatnu stopu u visini 3m LIBORA za EUR-e uvećanog za marginu od 3,25%.
- 1.288.059 hiljada dinara (166.478 hiljada dinara odobreno u dinarima, a 1.121.581 hiljada dinara u dinarima sa valutnom klauzulom – ukupno 385 kredita) iz programa subvencionisanih kredita Vlade Republike Srbije. Sredstva su plasirana privrednim društvima i preduzetnicima u cilju finansiranja obrtnih sredstava, likvidnosti i izvoznih poslova, na period do 18 meseci uz grejs period do 5 meseci, po godišnjoj kamatnoj stopi koja je jednaka Referentnoj kamatnoj stopi za kredite u dinarima, odnosno po godišnjoj stopi od 3.50% za kredite u dinarima sa valutnom klauzulom.
- 2.398.915 evra iz EFSE kreditne linije, plasirani malim i srednjim preduzećima kao i preduzetnicima kroz dugoročne Hit kredite. Namena je finansiranje ulaganja u osnovna sredstva i obrtna sredstva uz period otplate do 5 godina, uz grejs period do 12 meseci. Prosečna godišnja stopa po kojoj je Banka plasirala ova sredstva iznosi 9,36%.

- 5.644.432 evra iz sredstava EFSE uz garanciju Evropskog investicionog fonda (EIF). Banka je sa EIF-om krajem 2011. godine zaključila Ugovor o garanciji -Linija za garancije sa MSP/ okvir za mikro kredite. Svrha ovog Ugovora je da EIF Banci obezbedi garanciju kojom delimično pokriva rizik Banke pri odobravanju kredita sa ciljem proširenja pristupa mikro preduzeća finansijskim sredstvima. U svoju ponudu, Banka je uključila kredite obezbeđene garancijom EIF-a od 01.02.2012. godine i zaključno sa 31.12.2013. godine plasirano je 930 kredita u ukupnom iznosu od 10.243.432 evra. Kamatna stopa po kojoj se odobravaju krediti obezbeđeni garancijom EIF-a je 9,00%+6m EURIBOR godišnje.
- 885.500 evra iz kreditne linije Vlade Republike Italije. Korisnici sredstava su mala i srednja preduzeća prema standardima EU. Namena ovih sredstava je finansiranje projekata nabavke opreme, tehnologije i tehničke pomoći, njihovo održavanje, nabavka rezervnih delova i industrijskih licenci italijanskog porekla, kao i za obrtni kapital. Rok otplate kredita je do 8 godina, uz grejs period do 24 meseca i godišnju kamatnu stopu u visini od 4,85%.
- 458.575 evra iz kreditne linije KfW. 20.novembra 2012. godine potpisan je Pojedinačni promotivni ugovor o kreditnoj liniji za energetska efikasnost i korišćenje obnovljivih izvora energije u vrednosti od 5 miliona evra sa KfW – Nemačkom razvojnom bankom i Narodnom bankom Srbije. Kreditna linija namenjena je finansiranju mera za efikasnije korišćenje energije. Čačanska banka je potpisivanjem ovog ugovora nastavila svoju snažnu podršku finansiranju projekata koji imaju za cilj smanjenje potrošnje energije i korišćenje obnovljivih izvora energije. Ovo je treća kreditna linija Banke namenjena energetska efikasnosti. Rok kredita koji se mogu odobravati iz kreditne linije KfW je 7 godina uz mogućnost korišćenja grejs perioda od 12 meseci. Krediti za uštedu energije odobravaju se za segment privrede po stopi 7,50% godišnje.
  - 7.353.243 evra iz kreditne linije FMO – Holandska razvojna banka. Krajnji korisnici sredstava iz ove kreditne linije mogu biti sva privatna preduzeća i preduzetnici, koji su osnovani u Republici Srbiji, a čiji godišnji prihod ne prelazi 7 miliona evra i koji imaju maksimalno 250 zaposlenih. Sredstvima iz navedene kreditne linije moguće je finansirati bilo koji projekat, posao ili aktivnost koji nije na listi isključenja, a koji su u skladu sa domaćim zakonima, uključujući i očuvanje društvene i životne sredine. Rok otplate kredita je do 36 meseci, uz grejs period do 6 meseci i godišnju kamatnu stopu u visini 7,70% + 6m EURIBOR ili 8,40% + 6m EURIBOR u zavisnosti da li je kredit obezbeđen hipotekom ili ne.

Nad potraživanjima, sporednim pravima i zahtevima koji proističu iz podkredita koji su finansirani iz sredstava dobijenih na osnovu Ugovora o kreditu zaključenog dana 9. juna 2011. godine sa GGF Southest B.V. uspostavljena je zaloga na iznos od 5.000.000 evra i krajnjim rokom dospelosti potraživanja 15. decembra 2018. godine.

KONCENTRACIJA KREDITA

Koncentracija kredita plasiranih od strane Banke (bruto) na dan 31. decembra 2013. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

U hiljadama dinara	2013.	2012.
Vađenje ruda i prerađivačka industrija	8.570.830	9.092.077
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	230.584	363.784
Trgovina	4.938.782	4.950.996
Hoteli i restorani, saobraćaj, skladištenje i veze	1.426.952	1.637.913
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	561.626	585.607
Građevinarstvo	1.038.496	986.128
Stanovništvo	5.093.497	4.657.198
Proizvodnja i snadbevanje el.energijom i gasom	1.259	3.434
Obrazovanje, zdravstvo i socijalni rad	0	42
Banke	926.825	1.541.947
Ostali	1.608.910	1.239.514
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	24.397.761	25.058.640

17. HARTIJE OD VREDNOSTI I UČEŠĆA U KAPITALU

a) Hartije od vrednosti

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Hartije od vrednosti kojima se trguje		
- Akcije banaka u dinarima	7,399	6,651
- Akcije preduzeća kojima se trguje	13,277	9,894
- Obveznice RS	776,121	187,222
	796,797	203,767
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća		
- Zapisi trezora RS u stranoj valuti	-	739,095
- Zapis trezora u dinarima	-	197,531
- Menice preduzeća	29,586	36,446
	29,586	973,072
Minus ispravka vrednosti (napomena 8)	(20,025)	(20,031)
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	806,358	1,156,808

Na dan 31. decembra 2013. godine hartije od vrednosti i plasmani kojima se trguje na Beogradskoj berzi sastoje se od obveznica RS, akcija banaka i preduzeća.

U okviru pozicije hartije od vrednosti kojima se trguje, obveznice Republike Srbije iznose 776.121 hiljadu dinara. Zapisi trezora Republike Srbije u stranoj valuti nisu kupovani tokom 2013. godine.

Na dan 31. decembar 2013. godine menice preduzeća u iznosu od 9.562 hiljada dinara, eskontovane uz kamatnu stopu od 1,50% do 2,10% na godišnjem nivou.

b) Učešća u kapitalu

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Učešća u kapitalu u dinarima:		
- preduzeća i druga pravna lica		
Minus ispravka vrednosti (napomena 8)	22,294	19,536
	(5,105)	(1,248)
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	17,189	18,288

Na dan 31. decembar 2013. godine Banka je imala udeo u kapitalu sledećih pravnih lica: Chip Card a.d. Beograd, u iznosu od 15.124 hiljada dinara (8,50% učešća), Beogradska berza a.d. Beograd u iznosu od 1.812 hiljada dinara (1,44% učešća) i Tržište novca a.d. Beograd u iznosu od 193 hiljada dinara (0,56% učešća).

18. OSTALI PLASMANI

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Ostali plasmani u dinarima		
- Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	732,119	269,996
- Ostalo	129,249	20,526
	861,368	290,522
Minus: ispravka vrednosti (napomena 8)	(261,180)	(159,757)
Ostali plasmani u stranoj valuti		
- Ostalo	5,470	12
	5,470	12
Minus: ispravka vrednosti (napomena 8)	(12)	(12)
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	605,646	130,765

Povećanje po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama je posledica izdatih garancija klijentima, koje su pale na teret Banke u 2013. godini.

19. OSNOVNA SREDSTVA, INVESTICIONE NEKRETNINE I NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicione nekretnine	Nematerijalna ulaganja	Ukupno
U hiljadama dinara					
Nabavna vrednost					
Stanje 1.januar 2013. godine	714,107	501,919	135,405	39,237	1,390,668
Povećanja	360	59,384	-	20,391	80,135
Prodaja	16,771	5,060	-	-	21,831
Otuđivanje i rashodovanje	-	14,057	-	-	14,057
Procena	-	-	-	-	-
	697,696	542,186	135,405	59,628	1,434,915
Stanje 31 decembar 2013. godine	697,696	542,186	135,405	59,628	1,434,915
Ispravka vrednosti					
Stanje 1.januar 2013. godine	(151,009)	(378,815)	(6,862)	(14,832)	(551,518)
Amortizacija	(17,786)	(65,487)	(3,455)	(9,035)	(95,763)
Prodaja	(5,132)	(4,242)	-	-	(9,374)
Otuđivanje i rashodovanje	-	(14,057)	-	-	(14,057)
Procena	-	-	-	-	-
	(163,663)	(426,003)	(10,317)	(23,867)	(623,850)
Stanje 31 decembar 2013. godine	(163,663)	(426,003)	(10,317)	(23,867)	(623,850)
Neotpisana vrednost					
Stanje 31 decembar 2013. godine	534,033	116,183	125,088	35,761	811,065
Stanje 31. decembar 2012. godine	563,098	123,104	128,543	24,405	839,150

Procena građevinskih objekata i investicionih nekretnina se, u skladu sa računovodstvenim politikama Banke, vrši svake tri godine. Prethodna procena je izvršena 2012. godine od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača. Pri proceni vrednosti poslovnih objekata i poslovnog prostora primenjena je metoda Tržišne vrednosti imovine.

Banka nema imovinu koja je data u zalogu (jemstvo).

U 2013. godini smanjenje u okviru pozicije građevinskih objekata je posledica prodaje poslovnog prostora u Beogradu ul. Stojana Protića u iznosu od 10.593 hiljade dinara i poslovnog prostora u Mrčajevcima u iznosu od 6.178 hiljada dinara. Prodajom navedenih objekata ostvaren je kapitalni dobitak u iznosu od 1.781 hiljadu dinara i neraspoređena dobit tekuće godine, ukidanjem revalorizacionih rezervi, u iznosu od 7.291 hiljadu dinara.

Najveći iznos povećanja u okviru pozicije oprema i ostala sredstva se odnosi na računarsku opremu preko 45.000 hiljada dinara, u čemu se najveći deo odnosi na Cisco komunikacionu opremu za transport informacija kroz lokalnu računarsku komunikacionu mrežu.

Povećanje nematerijalnih ulaganja je u najvećoj meri rezultat kupovine prava korišćenja Microsoft softvera u iznosu od 17.570 hiljada dinara.

20. OSTALA SREDSTVA

U hiljadama dinara

	<u>2013.</u>	<u>2012.</u>
Dati avansi	3,148	2,356
Potraživanja od zaposlenih	3,720	14,166
Razgraničene kamate	62,769	201,101
Razgraničene naknade	26,030	23,048
Sredstva stečena naplatom potraživanja	15,355	0
Razgraničeni ostali troškovi	2,613	4,533
Materijal i inventar	5,561	6,715
Više plaćen porez na dobit	14,491	3,048
Razgraničeni troškovi naknada po beskamatnim depozitima	7,126	5,508
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	37,039	46,359
Minus: Ispravka vrednosti (napomena 8.)	<u>(27,700)</u>	<u>(22,805)</u>
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	<u>150,152</u>	<u>284,029</u>

U okviru razgraničene kamate nalazi se unapred obračunata subvencionisana kamata u iznosu od 48.439 hiljada dinara.

21. TRANSAKCIONI DEPOZITI

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Transakcioni depoziti u dinarima		
- banke i druge finansijske institucije	27,966	2,952
- javna preduzeća	103,340	53,771
- druga preduzeća	1,614,429	1,393,318
- preduzetnici	329,221	269,119
- javni sektor	4	60,746
- stanovništvo	537,910	365,294
- strana lica	9,903	31,982
- pravna lica u stečaju i ostali komitenti	214,798	13,851
	<u>2,837,571</u>	<u>2,191,033</u>
Transakcioni depoziti u stranoj valuti		
- banke i druge finansijske institucije	83,202	28,706
- javna preduzeća	4	1,235
- druga preduzeća	1,242,494	787,722
- preduzetnici	48,864	76,746
- stanovništvo	756,019	446,792
- strana lica	26,896	37,775
- pravna lica u stečaju i ostali komitenti	23,828	24,735
	<u>2,181,307</u>	<u>1,403,711</u>
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	<u>5,018,878</u>	<u>3,594,744</u>

22. OSTALI DEPOZITI

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Ostali depoziti u dinarima		
- štedni depoziti	297,861	107,150
- depoziti po osnovu datih kredita	17,771	29,276
- namenski depoziti	127,891	36,988
- kratkoročni depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	184,016	108,065
- kratkoročni depoziti javnih preduzeća	75,072	75,108
- kratkoročni depoziti drugih preduzeća	659,078	767,990
- kratkoročni depoziti banaka u stečaju	970,944	685,944
- kratkoročni depoziti preduzetnika	86,842	25,067
- kratkoročni depoziti pravnih lica u stečaju i drugih komitenata	96,849	47,741
	<u>2,516,324</u>	<u>1,883,329</u>
Ostali depoziti u stranoj valuti		
- štedni depoziti	5,703,773	5,105,056
- depoziti po osnovu datih kredita	1,146,932	557,775
- namenski depoziti	24,496	5,878
- kratkoročni depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	464,486	871,905
- kratkoročni depoziti drugih preduzeća	1,519,150	2,086,235
- kratkoročni depoziti preduzetnici	2,751	5,686
- banke i pravna lica u stečaju i drugi komitenti	0	1,149,521
- ostali depoziti stranih lica - EAR	1,540,364	1,419,247
	<u>10,401,952</u>	<u>11,201,303</u>
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	<u>12,918,276</u>	<u>13,084,632</u>

Depoziti po viđenju u dinarima, najvećim delom, predstavljaju stanja tekućih računa preduzeća i drugih organizacija. Kamata na ova sredstva se obračunava i isplaćuje ukoliko je prosečno stanje depozita u prethodnom mesecu iznad 500.000 dinara. Standardna kamatna stopa na godišnjem nivou kretala se u rasponu od 1,50% (za prosečan depozit u iznosu od 500.000 do 5.000.000 dinara) do 3,50% (za prosečan depozit u iznosu od preko 20.000.000 dinara).

Dinarski štedni uloz i tekući računi stanovništva su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 2,40%. Devizni štedni uloz i tekući računi stanovništva su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 0,20% za valute EUR i USD, za ostale valute Banka ne obračunava pasivnu kamatu.

Kratkoročni depoziti stanovništva su deponovani uz godišnje kamatne stope u rasponu od 7,00% do 11,75% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 1,60% do 4,80% za sredstva u stranoj valuti.

Depoziti po viđenju preduzeća i drugih organizacija u stranoj valuti su nekamatonosni. Standardne kamatne stope za kratkoročne depozite preduzeća i drugih organizacija u dinarima kretale su se u rasponu od referentne kamatne stope NBS umanjene za 3,50 procentnih poena do referentne kamatne stope NBS u zavisnosti od ročnosti i visine depozita.

Dugoročni depoziti stanovništva deponovani su uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 10,50% do 11,00% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 2,80% do 5,25% za sredstva u stranoj valuti.

23. PRIMLJENI KREDITI

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Primljeni krediti:		
- u dinarima	0	0
- u stranoj valuti	8,774,313	8,395,216
	<u>8,774,313</u>	<u>8,395,216</u>
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	7	137
- u stranoj valuti	18,165	10,029
	<u>18,172</u>	<u>10,166</u>
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	<u>8,792,485</u>	<u>8,405,382</u>

Primljeni krediti se odnose na dugoročne kredite od Evropske investicione banke u iznosu od 51,8 miliona evra, Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) 3,4 miliona evra, Nemačke razvojne banke (KfW) u iznosu od 5 miliona evra, Vlade Republike Italije u iznosu od 1,2 miliona evra, Međunarodne finansijske korporacije - IFC 3,6 miliona evra, Green for Growth Fund - GGF 4,5 miliona evra i FMO (Holandske razvojne banke) 7 miliona evra.

U skladu sa definisanim limitima u ugovorima zaključenim sa Međunarodnim finansijskim institucijama, Evropskim fondom za Jugoistočnu Evropu (EFSE), Nemačkom razvojnom bankom (KfW), Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), Green for Growth Fund-om (GGF), Holandskom razvojnom bankom (FMO) i Međunarodnom finansijskom korporacijom (IFC), Banka je u obavezi da do konačne otplate obaveza po primljenim kreditima ispunjava određene finansijske pokazatelje. Na dan 31.12.2013. godine, Banka je bila usklađena sa svim pokazateljima definisanim ovim ugovorima osim:

Finansijska institucija	Pokazatelj	Definisana vrednost	Ostvarena vrednost
EBRD	Pokazatelj otvorene kreditne izloženosti ¹	40,00%	49,76%

Shodno Ugovorima, Banka redovno izveštava međunarodne finansijske institucije o ostvarenjima svojih pokazatelja poslovanja u skladu sa finansijskim obavezama, uz detaljno obrazloženje svakog pojedinačnog prekršenog limita.

Iznosi kredita po kreditnim linijama koje dospevaju za plaćanje u 2014. godini		
u hiljadama eur-a		
Kreditori	Stanje 31.12.2013.	Dospeva u 2014.
EIB	51.821	6.573
IFC	3.571	1.429
KfW	5.000	455
GGF	4.545	910
EBRD	3.357	1.343
FMO	7.000	1.750
Vlada Republike Italije	1.244	371
Ukupno:	76.538	12.460

¹ Pokazatelj Otvorene kreditne izloženosti predstavlja odnos problematičnih izloženosti umanjениh za ukupna rezervisanja po IFRS i osnovnog kapitala bez umanjения za potrebnu rezervu.

24. OBAVEZE PO OSNOVU KAMATA, NAKNADA I PROMENE VREDNOSTI DERIVATA

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Obaveze po osnovu kamata:		
- u dinarima	17,490	13,890
- u stranoj valuti	553	1,231
Ukupno kamate:	18,043	15,121
Obaveza po osnovu naknada:		
- u dinarima	1,359	1,180
Ukupno naknade:	1,359	1,180
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	19,402	16,301

25. REZERVISANJA

a) Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Stanje na dan 1. januara	80,925	83,110
Nova rezervisanja (napomena 6)	28,464	6,877
Ukidanje rezervisanja (napomena 6)	43,863	9,062
Stanje na da 31. decembar	65,526	80,925

b) Kretanje na rezervisanjima za otpremnine za odlazak u penziju i neiskorišćene dane godišnjeg odmora

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Stanje na dan 1. januara	43,719	42,247
Nova rezervisanja (napomena 6)	2,507	2,656
Ukidanje rezervisanja (napomena 6)	383	1,184
Stanje na da 31. decembar	45,843	43,719

c) Kretanje na rezervisanjima za sudske sporove:

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Stanje na dan 1. januara	-	840
Nova rezervisanja (napomena 6)	-	-
Ukidanje rezervisanja (napomena 6)	-	840
Stanje na da 31. decembar	-	-
Ukupna rezervisanja	111,369	124,644

Na dan 31. decembar 2013. godine, protiv Banke se vodi ukupno 8 sporova u kojima je tužena ukupne vrednosti RSD 10,424 hiljade. Banka ne očekuje negativan ishod u bilo kom od ovih sporova i zbog toga nije formirala rezervisanja po ovom osnovu.

26. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Subordinirane obaveze u stranoj valuti	1,719,632	2,160,648
PVR - razgraničene kamate na depozite	129,504	159,378
PVR - razgraničena subvencionisana kamata	48,463	166,298
Ostale obaveze	64,043	40,415
	1,961,642	2,526,739
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	1,961,642	2,526,739

Subordinirane obaveze u stranoj valuti na dan 31. decembar 2013. godine iznose 15 miliona evra i manje su za 4 miliona evra u odnosu na prethodnu godinu, jer je vraćen jedan kredit od 4 miliona evra u martu 2013. godine. Ova sredstva se odnose na sredstva primljena od EFSE-a (Evropskog fonda za jugoistočnu Evropu) sa maksimalnim rokom otplate do 2023. godine. Kamatna stopa na godišnjem nivou na ova sredstva jednaka je šestomesečnom EURIBOR-u uvećanom za maržu od 3,6% - 6,50%.

27. KAPITAL

Kapital Banke i struktura akcijskog kapitala Banke

U skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka ima osnovni kapital koji se sastoji od:

- akcijskog kapitala i
- rezervi Banke.

Bankom upravljaju osnivači Banke srazmerno uloženim sredstvima u obične akcije, u skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom Banke.

Pregled kapitala Banke na dan 31. Decembar 2013. Godine dat je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	31. decembar 2013. godine	31. decembar 2012. godine
Akcijski kapital - obične akcije	1.819.820	1.819.820
Akcijski kapital - prioritetne akcije	1.340	1.340
Emisiona premija	1.227.323	1.227.323
Revalorizacione rezerve	311.085	318.376
Rezerve iz dobiti	1.710.785	1.660.893
Neraspoređena dobit	7.291	49.892
Gubitak do nivoa kapitala	86.919	-
Ukupno	4.990.725	5.077.644

Akcijski kapital Banke se sastoji od 181.982 običnih akcija i 134 prioritetne akcije nominalne vrednosti 10.000 dinara. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala u iznosu od 1.821.160 hiljada dinara, emisione premije u iznosu od 1.227.323 hiljade dinara, rezervi iz dobiti u iznosu od 1.710.785 hiljade dinara, revalorizacionih rezervi u iznosu od 311.085 hiljada dinara. Banka je iskazala gubitak u 2013. godini u iznosu od 86.919 hiljada dinara i on predstavlja odbitnu stavku kapitala.

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala, ustanovljen od strane Narodne banke Srbije. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembar 2013. godine iznosio je 16,47% što je više od minimuma propisanog od strane Narodne banke Srbije koji iznosi 12%.

Osnovna zarada po akciji

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
Neto dobitak/gubitak	(86.919)	49.892
Prosečan ponderisan broj akcija u opticaju	182.116	182.116
Zarada po akciji u dinarima	-	274

Struktura akcionara Banke, vlasnika običnih akcija na dan 31.12.2013. godine je sledeća:

Red. broj	NAZIV AKCIONARA	Broj akcija	% učešća
1.	REPUBLIKA SRBIJA	51.840	28,47%
2.	EBRD – London	45.494	24,98%
3.	IFC – Washington	36.395	19,98%
4.	EAST CAPITAL – BALKAN FUND – Luxemburg	6.879	3,78%
5.	BEOGRADSKA BANKA AD U STEČAJU – Beograd	5.951	3,27%
6.	QWEST INVESTMENTS LIMITED – Limassol	4.892	2,69%
7.	METALAC AD – G. Milanovac	3.044	1,67%
8.	ORGANIC FOODS, DRINKS – Bristol	2.941	1,61%
9.	PROINVESTMENTS AD - Beograd	2.765	1,52%
10.	MANDAT DOO – Beograd	2.334	1,28%
11.	OSTALI	19.581	10,75%
	UKUPNO:	181,982	100,00%

Struktura akcionara Banke, vlasnika prioritetnih akcija na dan 31.12.2013. godine je sledeća:

Red. broj	NAZIV AKCIONARA	Broj akcija	% učešća
1.	SP Jugoprevoz DP u stečaju - Jagodina	44	32.84%
2.	Domis d.o.o - Čačak	29	21.64%
3.	Interfood d.o.o - Čačak	18	13.43%
4.	DP Enipeks u stečaju - Čačak	16	11.94%
5.	Lazović Zvonko	12	8.96%
6.	BANCA INTESA – kastodi račun	11	8.21%
7.	Optikom d.o.o. - Čačak	2	1.49%
8.	Elektrovat – Enel d.o.o. - Čačak	1	0.75%
9.	Elektrovat d.o.o. - Beograd	1	0.74%
	UKUPNO:	134	100,00%

28. VANBILANSNE POZICIJE

U hiljadama dinara

	2013.	2012.
a) Poslovi u ime i za račun trećih lica		
- u dinarima	300,450	279,697
b) Garancije, jemstva, imovina za obezbeđenje obaveza i preuzete neopozive obaveze		
Garancije:		
- u dinarima	3,364,835	4,248,855
- u stranoj valuti	765,440	998,292
	4,130,275	5,247,147
Avali i akcepti menica:		
- u dinarima	12,942	168,718
- u stranoj valuti	-	-
	12,942	168,718
Preuzete i neopozive obaveze na nepovučene kredite i plasmane		
- u dinarima	882,846	540,245
- u stranoj valuti	-	-
	882,846	540,245
v) Derivati	1,384,923	1,646,400
g) Druge vanbilansne pozicije		
- potraživanja po suspendovanoj kamati	1,952,976	1,259,840
- druga vanbilansna evidencija	4,307,122	3,614,736
	6,260,098	4,874,576
Zaključno sa 31. decembrom 2013.:	12,971,534	12,756,783

Na dan 31. decembra 2013. godine sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica iznose 300.449 hiljada dinara. Ova sredstva najvećim delom se odnose na sredstva primljena od Vlade Republike Srbije po osnovu učešća u subvenciji stambenih kredita, sredstva ministarstva za poljoprivredu za finansiranje registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, sredstva Opštine Čačak namenjena za finansijsku podršku individualnih poljoprivrednih proizvođača, kao i sredstva pravnih lica namenjena dugoročnom finansiranju zaposlenih. Banka po ovim poslovima, izuzev administriranja sredstava primljenih od Vlade Republike Srbije po osnovu učešća u subvenciji stambenih kredita, obračunava proviziju u rasponu od 0,5% do 1% godišnje.

U 2013. godini iznos izdatih garancija beleži pad u odnosu na 2012. godinu. Najznačajniji pad je zabeležen u segmentu plativih garancija. U 2012. godini izdato je pet plativih garancija u korist Fonda za razvoj Republike Srbije, u ukupnom iznosu od 270.575 hiljada RSD, dok u 2013. godini Banka nije izdavala garancije u korist Fonda za razvoj Republike Srbije.

Pozicija Preuzete buduće obaveze na dan 31. decembra 2013. godine se odnosi na neiskorišćene kredite i plasmane preduzeća u iznosu od 714.266 hiljada dinara, neiskorišćene kredite i plasmane stanovništva u iznosu od 159.192 hiljada dinara i neiskorišćene kredite i plasmane preduzetnika u iznosu od 9.393 hiljada dinara.

Na poziciji derivati iznos od 1.384.923 hiljada dinara se odnosi na potraživanja od NBS po osnovu SWAP poslova sa NBS. Banka je tokom 2013. godine u svom poslovanju koristila finansijske instrumente koji zadovoljavaju definiciju finansijskih derivata u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti - Priznavanje i vrednovanje" i koji kao osnovnu tržišnu varijabilu imaju valutni kurs.

U okviru pozicije Druga vanbilansna evidencija iznos od 943.008 hiljada dinara odnosi se na obveznice RS po osnovu deponovane devizne štednje, a iznos od 2.715.558 hiljada dinara odnosi se na preuzete opozive obaveze po okvirnim kreditima.

29. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

U narednoj tabeli prikazana je ukupna izloženost prema povezanim licima koja mogu imati uticaj na poslovanje Banke:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2013	31. decembar 2012
Dati krediti i depoziti, HOV i ostali plasmani		
Republika Srbija	824.560	1.299.709
RVM d.o.o. Kraljevo	82.353	99.544
Agrohemija d.o.o. Čačak	13.068	16.321
Pan Komerc d.o.o. Požega	12.990	21.742
Zlatara Jelena Jevtić SZR, Čačak	1.620	2.122
Animalis d.o.o. Aranđelovac	1.226	503
Apoteka Iva, Čačak	771	3.019
Dekorateks STKR, Čačak	279	118
PD Banprom d.o.o. Pirot	177	598
Vuxa 10 d.o.o. Šabac	4	0
Fizička lica	112.130	104.402
	1.049.178	1.548.078

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2013	31. decembar 2012
Depoziti		
RVM d.o.o. Kraljevo	2.983	2.951
Pan Komerc d.o.o. Požega	2.951	898
Agrohemija d.o.o. Čačak	2.130	7.439
Arijska Rampa FK, Požega	366	260
Animalis d.o.o. Aranđelovac	47	12
Ace Digital d.o.o.o	27	46
Simit ML, RES, Dragomir Gavrilović	20	22
Dekorateks STKR, Čačak	13	11
Vodopromet d.o.o. Čačak	11	1
SZR Unikatni nakit Ljiljana Jevtić	1	72
	8.549	11.712

Primljeni krediti, obaveze po osnovu kamata i ostale obaveze

EBRD	391.448	546.072
IFC	410.204	569.591
	801.652	1.115.663

29. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA-nastavak

Bruto i neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2013. i 2012. godini bila su sledeća:

Bruto primanja	U hiljadama dinara	
	2013.	2012.
Predsednik Izvršnog odbora	8.654	8.157
Ostali članovi Izvršnog odbora	13.641	12.849
Ukupno	22.295	21.006

Neto primanja	U hiljadama dinara	
	2013.	2012.
Predsednik Izvršnog odbora	7.048	6.577
Ostali članovi Izvršnog odbora	10.819	10.105
Ukupno	17.867	16.682

Bruto primanja	U hiljadama dinara	
	2013.	2012.
Predsednik Upravnog odbora	1.308	1.220
Ostali članovi Upravnog odbora	7.273	7.235
Ukupno	8.581	8.455

Neto primanja	U hiljadama dinara	
	2013.	2012.
Predsednik Upravnog odbora	854	810
Ostali članovi Upravnog odbora	5.036	4.910
Ukupno	5.890	5.720

30. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon završetka poslovne godine nije bilo događaja koji imaju materijalno značajan uticaj na finansijske izveštaje za period koji se završava 31.12.2013. godine.

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom NBS o upravljanju rizicima u Čačanskoj banci a.d. Čačak (u daljem tekstu: Banka) identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- ↑ Rizik likvidnosti;
- ↑ Kreditni rizik, koji uključuje i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane i kreditno – devizni rizik;
- ↑ Kamatni rizik;
- ↑ Devizni rizik i ostali tržišni rizici;
- ↑ Rizik koncentracije;
- ↑ Rizici ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- ↑ Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- ↑ Operativni rizik, uključujući i pravni rizik;
- ↑ Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom;
- ↑ Strateški rizik;

- ⤴ Rizik usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- ⤴ Rizik po životnu i društvenu sredinu

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja rizicima, uspostavljeni sistemom upravljanja rizicima, su minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital po osnovu izloženosti Banke gore navedenim rizicima uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika i održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala.

Sistem upravljanja rizicima koji je uspostavljen u Banci obuhvata:

- Strategije i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima;
- Unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu kojom je obezbeđeno da su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške funkcionalno i organizaciono odvojene od aktivnosti preuzimanja rizika, sa jasnom utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih kojom se sprečava sukob interesa;
- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima, koji obuhvata ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- Sistem unutrašnjih kontrola kao skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti s propisima i unutrašnjim aktima, sa ciljem obezbeđenja sigurnosti i stabilnog poslovanja;
- Odgovarajući informacioni sistem.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima usvojene od strane Upravnog odbora, utvrđuje procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima. Odbor za reviziju odgovoran je za kontinuirani nadzor nad primenom politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i obaveza i vanbilansnih stavki, i predlaže mere za upravljanje rizicima.

Odbor za likvidnost dnevno razmatra izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže aktivnosti u vezi sa angažovanjem i pribavljanjem sredstava imajući u vidu uspostavljene ciljeve likvidnosti.

Nadležni kreditni odbori odlučuju o odobravanju kredita i nastanku drugih potraživanja kao i o izmenama uslova tih kredita i potraživanja.

Odbor za praćenje naplate potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja razmatra i usvaja predloge za rešavanje naplate potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja, predlaže Izvršnom odboru da donese odluke o zaključenju ugovora o vansudskom poravnanju i odluke o potpunom i delimičnom otpisu problematičnih potraživanja i spornih potraživanja.

31.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja obaveza.

Za upravljanje kreditnim rizikom u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor koji je utvrdio politiku za upravljanje kreditnim rizikom;
- ↑ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu politiku i utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje rizicima;
- ↑ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke kreditnom riziku i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- ↑ Kreditni odbori Banke koji odobravaju pojedinačne plasmane;
- ↑ Odbor za praćenje naplate potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja i
- ↑ Sektor za upravljanje rizicima koji vrši procenu kreditnog rizika klijenata i prati kvalitet kreditnog portfolija.

U skladu sa odlukama Upravnog i Izvršnog odbora Banke, formirani su sledeći kreditni odbori:

- ↑ Kreditni odbor Čačanske banke a.d. Čačak;
- ↑ Kreditni odbor za izloženost do 200.000 EUR;
- ↑ Kreditni odbori filijala i
- ↑ Kreditni odbor Ekspoziture Čačak 1 i Ekspoziture Čačak 2.

Kreditni odbor Čačanske banke a.d. Čačak odlučuje o odobravanju plasmana pravnim i fizičkim licima kada izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman, prelazi iznos od 200.000 EUR.

Kreditni odbor za izloženost do 200.000 EUR odlučuje o odobravanju plasmana pravnim i fizičkim licima kada izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman, ne prelazi iznos od 200.000 EUR.

Kreditni odbori filijala odlučuju o odobravanju plasmana pravnim i fizičkim licima kada izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman, ne prelazi iznos od 20.000 EUR odnosno 40.000 EUR.

Kreditni odbori Ekspoziture Čačak 1 i Ekspoziture Čačak 2 odlučuju o odobravanju plasmana fizičkim licima kada izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman ne prelazi iznos od 10.000 EUR.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za upravljanje rizicima, Sektoru sredstava, Sektoru za rad sa velikim klijentima, Sektoru ponude i marketinga i Sektoru poslovne mreže.

U Sektoru sredstava, Sektoru za rad sa velikim klijentima, Sektoru ponude i marketinga i Sektoru poslovne mreže ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata.

U Službi za ocenu boniteta i Službi za upravljanje plasmanima identifikuje se, kontrolise i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja, I to prilikom obrade zahteva klijenata I prilikom monitoringa.

Vrednovanje sredstava obezbeđenja i upravljanje njima vrši se u Službi za upravljanje kolateralima.

Prilikom obrade zahteva klijenata Služba daje mišljenje o predloženim sredstvima obezbeđenja, a prvenstveno o nepokretnostima na kojima se predlaže konstituisanje hipoteke i pokretnim stvarima na kojima se predlaže konstituisanje zaloge.

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje portfoliom i izveštavanje, kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, klasifikaciju bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračun i evidentiranje rezervi za procenjene gubitke, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

31.1.1 Klasifikacija potraživanja izloženih kreditnom riziku

Banka u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki u cilju adekvatnog i efikasnog upravljanja kreditnim rizikom svoja ukupna potraživanja koja su izložena kreditnom riziku, a zavisno od procene njihovog stepena naplativosti i procene finansijskog stanja dužnika, klasifikuje u pet kategorija: A, B, V, G i D.

Uputstvom Banke za klasifikaciju bilansne aktive i vanbilansnih stavki definisani su kriterijumi za klasifikaciju potraživanja u kategorije, na osnovu ocene finansijskog stanja i doznje dužnika.

31.1.2 Kvalitet aktive Banke

Kvalitet aktive Banke sagledan je na osnovu Izveštaja o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i Izveštaja o strukturi problematičnih kredita Banke i na osnovu njih urađeni su pregledi: Kvalitet bruto rizične aktive, Pregled rezervisanja, Učešće problematičnih kredita u ukupnim kreditima, Pokazatelji pokrića problematičnih kredita.

Kvalitet bruto rizične aktive

U hiljadama dinara

Kategorija klasifikacije	Klasifikovani iznos 31.12.2013	% učešća u bruto rizičnoj aktivi		Klasifikovani iznos 31.12.2012.	% učešća u bruto rizičnoj aktivi	
A	18,266,328	52.94%		19,731,443	55.45%	
B	8,432,841	24.44%	77.38%	9,164,626	25.75%	81.20%
V	2,265,224	6.56%	6.56%	1,589,775	4.47%	4.47%
G	303,207	0.88%		889,267	2.50%	
D	5,237,138	15.18%	16.06%	4,208,603	11.83%	14.33%
Ukupno	34,504,738	100.00%		35,583,714	100.00%	

U skladu sa internom procedurom bruto rizična aktiva na dan 31.12.2013. godine je u kategoriji visokog kreditnog rizika, s obzirom da je više od 13%, a manje od 18% bruto rizične aktive klasifikovano u kategorije G i D. Učešće loše klasifikovane aktive na dan 31.12.2013. godine iznosilo je 16,06%, a 31.12.2012. bilo je 14,33%.

Negativna makroekonomska kretanja, posebno usporavanje ekonomske aktivnosti, slabljenje likvidnosti preduzeća, prouzrokovali su pogoršanje kvaliteta kreditnog portfolija Banke.

U sledećoj tabeli dat je pregled ukupne aktive koja se klasifikuje, rezervisanja po Odluci NBS, ispravki vrednosti i rezervisanja po unutrašnjim aktima Banke i potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke.

Uporedni pregled rezervisanja za 2013. i 2012. Godinu

(u hiljadama dinara)

Pozicija	31/12/2013	31/12/2012	Razlika 31.12.2013- 31.12.2012	Povećanje/smanjenje u procentima
1	2	3	4=2-3	5=2/3*100-100
UKUPNA AKTIVA KOJA SE KLASIFIKUJE	34,504,738	35,583,714	-1,078,976	-3.03
Bilansna aktiva koja se klasi- fikuje	26,763,119	26,887,682	-124,563	-0.46
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	7,741,619	8,696,032	-954,413	-10.98
OBRAČUNATA REZERVA ZA PROCENJENE GU- BITKE U SKLADU SA OD- LUKOM NBS	5,763,150	4,826,613	936,537	19.40
Bilansnih plasmana	5,583,706	4,588,397	995,309	21.69
Vanbilansnih stavki	179,444	238,216	-58,772	-24.67
ISPRAVKA VREDNOSTI I REZERVISANJA OBRAČUNATA U SKLADU SA INTERNOM METODO- LOGIJOM(MRS 39)	3,349,270	2,636,034	713,236	27.06
Ispravka vrednosti bilansne aktive	3,283,744	2,555,107	728,637	28.52
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	65,526	80,927	-15,401	-19.03
POTREBNA REZERVA ZA PROCENJENE GUBITKE PO BILANSNOJ AKTIVI I VANBILANSNIM STAVKAMA	2,510,737	2,308,903	201,834	8.74
Potrebna rezerva za pro- cenjene gubitke po bilansnoj aktivi	2,398,753	2,153,038	245,715	11.41
Potrebna rezerva za proc.gu- bitke po vanbilansnim stavkama	111,984	155,865	-43,881	-28.15

Na osnovu podataka iz prethodnog pregleda zaključuje se da je bilansna aktiva koja se klasifikuje smanjena u toku 2013. godine za 124.563 hiljada dinara, a rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi u toku 2013. godine povećana je za 995.309 hiljada dinara, što je rezultat pogoršanja finansijskog stanja dužnika i povećanja kašnjenja.

Ispravka vrednosti bilansne aktive povećana je za 728.637 hiljada dinara, a rezervisanja po vanbilansnim stavkama imaju isti trend blagog smanjenja, kao i rezerva po vanbilansnim stavkama, što je rezultat smanjenja vanbilansnih stavki, koje je posledica isknjižavanja garancija i akreditiva, jednim delom zbog isteka roka garantovanja, a drugim delom zbog plaćanja od strane Banke po osnovu protestovanih garancija.

Kao rezultat napred navedenih promena, potrebna rezerva za procenjene gubitke je u toku 2013. godine povećana je za 201.834 hiljade dinara, odnosno za 8,74%.

Učešće problematičnih kredita u ukupnim kreditima

	(u hiljadama dinara)	
	31.12.2013.	31.12.2012.
Ukupni krediti (bruto)	25.068.245	24.510.434
Ukupni krediti (neto)	21.843.984	22.002.527
Problematicni krediti (bruto)	5.655.966	4.305.117
Problematicni krediti (neto)	2.588.239	1.941.682
Učešće problematičnih kredita (bruto)	22,56%	17,56%
Učešće problematičnih kredita (neto)	11,85%	8,82%

U toku 2013. godine učešće bruto problematičnih kredita beleži povećanje sa 17,56% na 22,56 %, a učešće problematičnih kredita na neto nivou beleži povećanje sa 8,82% na 11,85%.

U sledećoj tabeli prikazani su uporedni pokazatelji pokrića problematičnih kredita, definisani u Strategiji upravljanja i naplate problematičnih plasmana, koju je usvojio Upravni odbor Banke.

Pokazatelji pokrića problematičnih kredita

	(U hiljadama dinara)		
	31.12.2013.	31.12.2012.	Prema Strategiji
Pokriće problematičnih kredita ukupno obračunatom rezervom koju čini ispravka vrednosti, rezervisanja po vanbilansnim stavkama i potrebna rezerva	103,61%	114,86%	100,00%
Pokazatelj pokrića problematičnih kredita ispravkom vrednosti ukupnih kredita	57,01%	58,25%	55,00%

Pokriće problematičnih kredita ukupno obračunatom rezervom (ispravke i rezervisanja po IFRS i rezerve po NBS) iznosi 103,61%, manje je u odnosu na 31.12.2012. za 11,25 procentnih poena i veće je od pokazatelja definisanog po Strategiji.

Pokazatelj pokrića problematičnih kredita ispravkom vrednosti ukupnih kredita je za 1,24 p.p. manji u odnosu na 31.12.2012. ali je za 2,01 p.p. veći od pokazatelja definisanog po Strategiji.

U slučajevima kada Banka ima saznanje da dužnik nema imovine ili je postojeća imovina dužnika opterećena od strane drugih poverilaca, a čija su potraživanja višestruko veća od tržišne vrednosti založene imovine, tako da ne postoji mogućnost naplate potraživanja, Banka će vršiti otpis takvih potraživanja. Strategijom upravljanja i naplate problematičnih plasmana definisan je maksimalni godišnji iznos otpisa potraživanja na nivou od 3% bruto kreditnog portfolija. Ukupan otpis u toku 2013. godine iznosi 50.942 hiljade dinara, odnosno 0,20% bruto kreditnog portfolija.

31.1.3 Bruto monetarna aktiva, pasiva i vanbilansne stavke Banke

	u hiljadama dinara	
	31.12.2013.	31.12.2012.
Monetarna aktiva	36.223.692	34.393.602
Gotovina i gotovinski ekvivaletni	3.121.017	3.005.508
Opozivi depoziti i krediti	6.599.597	4.630.454
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	346.574	175.684
Dati krediti i depoziti	24.397.761	25.058.639
Hartije od vrednosti	826.383	1.176.839
Ostali plasmani i ostala sredstva	932.360	346.478
Monetarna pasiva	28.468.673	27.261.706
Transakcioni depoziti	5.018.878	3.594.744
Ostali depoziti	12.918.276	13.084.632
Primljeni krediti	8.792.485	8.405.382
Obaveze po osnovu kamata i naknada	19.402	16.300
Ostale obaveze	1.719.632	2.160.648
Monetarne vanbilansne stavke	5.026.063	5.956.111
Plative garancije	2.341.510	3.393.429
Činidbene garancije	1.762.677	1.760.162
Avali i akcepti menica	12.942	168.718
Nepokriveni akreditivi	26.088	93.557
Preuzete neopozive obaveze	882.846	540.245

Čačanska banka a.d. Čačak
Napomene uz finansijske izveštaje za 2013. godinu

	Nedospeli i neobezvređeni	Dospeli a neo- bezvređeni	Obezvređeni	Ukupno bruto mon- etarna aktiva	Individualna ispravka vrednosti	Grupna is- pravka vrednosti	Ukupna is- pravka vrednosti	Ukupna neto mon- etarna aktiva
31.12.2013.								
Gotovina i gotovinski ek- vivalenti	3,121,017	-	-	3,121,017	-	-	-	3,121,017
Opozivi depoziti i krediti	6,599,597	-	-	6,599,597	-	-	-	6,599,597
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	210,464	-	136,109	346,574	22,245	703	22,948	323,625
Dati krediti i depoziti	6,357,712	-	18,040,050	24,397,761	2,904,711	43,635	2,948,346	21,449,416
Hartije od vrednosti	796,797	-	29,586	826,383	20,000	25	20,025	806,358
Ostali plasmani i sred- stva	117,096	-	815,264	932,360	281,418	7,474	288,892	643,468
Ukupno	17,202,683	-	19,021,009	36,223,692	3,228,374	51,837	3,280,211	32,943,481

	Nedospeli i neobezvređeni	Dospeli a neo- bezvređeni	Obezvređeni	Ukupno bruto mon- etarna aktiva	Individualna ispravka vrednosti	Grupna is- pravka vrednosti	Ukupna is- pravka vrednosti	Ukupna neto mon- etarna aktiva
31.12.2012.								
Gotovina i gotovinski ek- vivalenti	3,005,508	-	-	3,005,508	-	-	-	3,005,508
Opozivi depoziti i krediti	4,630,454	-	-	4,630,454	-	-	-	4,630,454
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	51,333	-	124,350	175,684	20,416	1,331	21,747	153,936
Dati krediti i depoziti	8,718,788	-	16,339,852	25,058,639	2,294,905	34,601	2,329,506	22,729,134
Hartije od vrednosti	1,140,393	-	36,446	1,176,839	20,000	31	20,031	1,156,808
Ostali plasmani i sred- stva	46,247	-	300,231	346,478	176,210	6,365	182,575	163,903
Ukupno	17,592,723	-	16,800,879	34,393,602	2,511,531	42,328	2,553,859	31,839,743

Ukupna ispravka vrednosti za monetarnu aktivu na dan 31. decembra 2013. godine iznosi 3.280.211 hiljada dinara (31. decembra 2012. godine: 2.553.859 hiljada dinara). Razlika u odnosu na ispravku vrednosti iskazanu u obrascu KA1 od 31. decembra 2013. godine iznosi 3.533 hiljada dinara i odnosi se na nemonetarna sredstva - ispravka učešća u kapitalu.

Prilikom procene obezvređenja monetarne aktive uzimaju se u obzir sledeći faktori:

- broj dana kašnjenja u izmirenju obaveza,
- ocena finansijskog stanja dužnika,
- tokovi gotovine dužnika i dinamika plaćanja obaveza po glavnici i kamati,
- broj dana nelikvidnosti,
- poštovanje ugovornih obaveza od strane dužnika i
- kvalitet sredstava obezbeđenja.

Banka vrši individualnu i grupnu procenu obezvređenja, u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS.

31.1.4 Pregled monetarne aktive prema kategorijama u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS

31.12.2013.	(U hiljadama dinara)			
	<u>A1, A2</u>	<u>A3, A4</u>	<u>A5, A6, A7</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,121,017	-	-	3,121,017
Opozivi depoziti i krediti	6,599,597	-	-	6,599,597
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	268,126	12,425	66,023	346,574
Dati krediti i depoziti	17,219,328	1,015,337	6,163,096	24,397,761
Hartije od vrednosti	806,284	-	20,099	826,383
Ostali plasmani i sredstva	320,501	73	611,786	932,360
Ukupno	<u>28,334,853</u>	<u>1,027,835</u>	<u>6,861,004</u>	<u>36,223,692</u>
31.12.2012.	<u>A1, A2</u>	<u>A3, A4</u>	<u>A5, A6, A7</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,005,508	-	-	3,005,508
Opozivi depoziti i krediti	4,630,454	-	-	4,630,454
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	112,141	8,214	55,329	175,684
Dati krediti i depoziti	18,333,891	1,085,216	5,639,532	25,058,639
Hartije od vrednosti	1,156,839	-	20,000	1,176,839
Ostali plasmani i sredstva	44,791	181	301,506	346,478
Ukupno	<u>27,283,624</u>	<u>1,093,611</u>	<u>6,016,367</u>	<u>34,393,602</u>

31.1.5 Knjigovodstvena i fer tržišna vrednost monetarne aktive i pasive

Kretanje kamatnih stopa Banke maksimalno je usklađeno sa kretanjem tržišnih kamatnih stopa, pa je knjigovodstvena vrednost monetarne aktive i pasive jednaka njihovoj fer tržišnoj vrednosti. U sledećoj tabeli je data knjigovodstvena i fer vrednost potraživanja i obaveza.

	Knjigovodstvena vrednost		(U hiljadama dinara) Fer vrednost	
	2013.	2012.	2013.	2012.
Monetarna aktiva	36,223,692	34,393,602	36,223,692	34,393,602
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,121,017	3,005,508	3,121,017	3,005,508
Opozivi depoziti i krediti	6,599,597	4,630,454	6,599,597	4,630,454
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	346,574	175,684	346,574	175,684
Dati krediti i depoziti	24,397,761	25,058,639	24,397,761	25,058,639
Hartije od vrednosti	826,383	1,176,839	826,383	1,176,839
Ostali plasmani i sredstva	932,360	346,478	932,360	346,478
Monetarna pasiva	28,468,673	27,261,706	28,468,673	27,261,706
Transakcioni depoziti	5,018,878	3,594,744	5,018,878	3,594,744
Ostali depoziti	12,918,276	13,084,632	12,918,276	13,084,632
Primljeni krediti	8,792,485	8,405,382	8,792,485	8,405,382
Obaveze po osnovu kamata i naknada	19,402	16,300	19,402	16,300
Ostale obaveze	1,719,632	2,160,648	1,719,632	2,160,648

31.1.6 Struktura monetarne aktive prema broju dana kašnjenja

	U hiljadama dinara								Ukupno
	Neobezvredjeni	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje 91-180 dana	Kašnjenje 181-365 dana	Kašnjenje 1-5 godina	Kašnjenje preko 5 godina	
31.12.2013.									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,121,017	-	-	-	-	-	-	-	3,121,017
Opozivi depoziti i krediti	6,599,597	-	-	-	-	-	-	-	6,599,597
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	211,773	72,836	4,216	6,382	25,318	5,981	3,935	16,133	346,574
Dati krediti i depoziti	6,429,009	12,355,332	232,714	287,084	474,215	1,108,257	932,507	2,578,643	24,397,761
Hartije od vrednosti	796,797	9,586	-	-	-	-	-	20,000	826,383
Ostali plasmani i sredstva	117,095	216,496	31	71,399	202,829	8,869	38,346	277,295	932,360
									0
Ukupno	17,275,288	12,654,250	236,961	364,865	702,362	1,123,107	974,788	2,892,071	36,223,692

	U hiljadama dinara								Ukupno
	Neobezvređeni	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje 91-180 dana	Kašnjenje 181-365 dana	Kašnjenje 1-5 godina	Kašnjenje preko 5 godina	
31.12.2012.									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,005,508	-	-	-	-	-	-	-	3,005,508
Opozivi depoziti i krediti	4,630,454	-	-	-	-	-	-	-	4,630,454
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	51,334	73,960	10,796	4,894	2,982	6,476	16,322	8,920	175,684
Dati krediti i depoziti	8,718,788	11,475,076	580,031	296,969	624,266	401,382	1,129,648	1,832,479	25,058,639
Hartije od vrednosti	1,140,393	16,446	-	-	-	-	-	20,000	1,176,839
Ostali plasmani	46,248	25,573	127	1	5,659	43,635	155,602	69,633	346,478
									0
Ukupno	17,592,725	11,591,055	590,954	301,864	632,907	451,493	1,301,572	1,931,032	34,393,602

31.1.7 Reprogramiranje i restrukturiranje kredita

Banka je tokom 2013. godine vršila produženje rokova otplate potraživanja u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Docnja kod ovih potraživanja računala se od novougovorenog datuma dospeća za dužnike koji su prema navedenoj odluci ispunjavali uslove za to, a za dužnike koji te uslove nisu ispunjavali, docnja se računala od provobitno ugovorenog datuma dospeća.

U toku 2013. godine Banka je vršila restrukturiranje potraživanja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Restrukturirano potraživanje je uređeno ugovorom kojim su redefinisani dužničko poverilački odnosi banke i dužnika usled njegovih finansijskih teškoća i to tako:

- da su njime zamenjena sva bilansna potraživanja odnosno njihov veći deo,
- da su bitno promenjeni uslovi pod kojima je potraživanje odobreno (pod čime se podrazumeva produženje roka vraćanja glavnice i kamate, smanjenje kamatne stope ili visine potraživanja, kao i druge promene kojima se olakšava položaj dužnika) i
- da je istovremeno usvojen adekvatan program finansijske konsolidacije dužnika koji je pravno lice, odnosno u slučaju da je dužnik fizičko lice da je Banka, na osnovu kreditne sposobnosti dužnika, ocenila da je on u mogućnosti da uredno izmiruje svoje obaveze prema banci u narednom periodu i ugovorila da se dužnik nakon izvršenog restrukturiranja neće dodatno zaduživati.

Docnja kod ovih potraživanja računala se ili od novougovorenog datuma dospeća ukoliko su dužnici tri uzastopna plaćanja nakon izvršenog restrukturiranja obaveze izmirivali sa docnjom do 30 dana ili od prvobitno ugovorenog datuma dospeća ukoliko su se nakon izvršenog restrukturiranja obaveze izmirivale sa docnjom dužom od 30 dana.

Pregled reprogramiranih i restrukturiranih kredita po tipovima reprograma/restrukturiranja

(u hiljadama dinara)

Tip reprograma	Iznos koji je reprogramiran / restrukturiran u 000 RSD	Izloženost na nivou partije	Broj kredita	Broj klijenata	Učešće u ukupnom iznosu reprogramiranih kredita
Produženje roka, sa računanjem docnje od novougovorenog datuma dospeća (tip 1)	230,501	171,644	13	11	14.71%
Reprogram tip 1- obračun docnje od prvobitnog datuma dospeća zbog nepoštovanja uslova	34,503	34,237	5	4	2.93%
Reprogram sa računanjem docnje od prvobitnog datuma dospeća (tip 2)	8,195	4,499	4	3	0.39%
Restrukturiranje od strane Banke sa računanjem docnje od novougovorenog datuma dospeća (tip 3)	444,346	441,135	28	23	37.81%
Restrukturiranje od strane Banke sa računanjem docnje od prvobitnog datuma dospeća (tip 4)	10,465	9,696	-	-	0.83%
Restrukturiranje po Planu reorganizacije sa računanjem docnje od novougovorenog datuma dospeća (tip 5)	471,315	476,539	-	-	40.85%
Restrukturiranje po Planu reorganizacije sa računanjem docnje od prvobitnog datuma dospeća (tip 6)	14,740	15,079	-	-	1.29%
Reprogramirani i restrukturirani krediti fizičkih lica	16,131	13,856	68	58	1.19%
Ukupno reprogramirani i restrukturirani	1,230,196	1,166,685	118	99	100.00%
Ukupna aktiva koja se klasifikuje					34,504,738
Učešće reprogramiranih i restrukturiranih u uk. Aktivi koja se klasifikuje					3.38%

31.1.8 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Portfolio stečene imovine na dan 31.12.2013. godine

(u hiljadama dinara)

Stečena imovina	Datum sticanja imovine	Neto knjigovodstvena vrednost stečene imovine		Komentar
		31.12.2013.	31.12.2012.	
Investicione nekretnine		125.088	124.929	
- Poslovni prostor, Čačak, Gradsko šetalište bb, površine 325,07 m ²	30.11.2009.	36.740	37.740	Poslovni prostor je izdat u zakup.
- Stambeni prostor, Beograd, Prote Mateje 60-62, površine 377,69 m ²	15.04.2011.	88.348	87.189	Stambeni prostor je izdat u zakup i u toku je postupak njegove prodaje.
Materijalne vrednosti primljene po osnovu naplate potraživanja		14.277	-	
- Poslovni prostor – Buffalo, Čačak, Bulevar oslobođenja 17, površine 350 m ²	03.06.2013.	6.827	-	
- Poslovni prostor – Buffalo, Čačak, Bate Jankovića bb, površine 52 m ²	26.12.2013.	2.572	-	Poslovni prostor je predviđen za prodaju.
- Zemljište 2 klase – Šumadija-drvo, Kruševac, površine 4,031m ²	28.11.2013.	4.878	-	Zemljište je predviđeno za prodaju.

Pokriće izloženosti kolateralima na dan 31.12.2013.

(u hiljadama dinara)

Vrsta plasmana	Iznos potraživanja obezbeđen prvoklas- nim obezbeđenjem	Iznos po- traživanja obezbeđen hipo- tekom	Iznos po- traživanja obezbeđen zalo- gom
Kredit - dugoročni	311,839	13,751,980	910,242
Kredit – kratkoročni	662,363	888,229	126,040
Plative garancije – dugoročne	8,555	1,363,391	143,302
Plative garancije – kratkoročne	7,736	110,618	18,230
Činidbene garancije – dugoročne	53,734	409,764	32,023
Činidbene garancije – kratkoročne	10,646	101,841	-
Avali i akcepti menica	511	52,245	-
Nepokriveni akreditivi	-	44,896	-
Neiskor. preuzete obaveze –dugoročno	-	102,697	-
Neiskorišćene preuzete obaveze – kratkoročno	1,146	37,564	43,895
Ukupno	1,056,531	16,863,225	1,273,731

U iznos potraživanja obezbeđen kolateralima svrstana su potraživanja obezbeđena prvoklasnim sredstvima obezbeđenja, hipotekom i zalogom na potraživanja i pokretne stvari, a nisu uključena ostala sredstva obezbeđenja (garancije EIF koje se ne tretiraju kao prvoklasno niti adekvatno sredstvo obezbeđenja jer se ne može precizno utvrditi iznos svakog pojedinačnog potraživanja koji je pokriven ovom garancijom, menice, ovlašćenja i polise životnog osiguranja koje nisu naplative uvek u slučaju kašnjenja, već samo u slučaju smrti dužnika fizičkog lica). Kolaterali su uključeni po poslednjoj procenjenoj tržišnoj vrednosti, ali samo do iznosa u ukupne izloženosti na svakoj pojedinačnoj partiji.

31.1.9 Koncentracija po regionima

31. decembar 2013.	Srbija	Evropska Unija	USA i Kanada	Ostalo	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,955,591	1,131,728	33,698	-	3,121,017
Opozivi depoziti i krediti	6,599,597	-	-	-	6,599,597
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	346,571	3	-	-	346,574
Dati krediti i depoziti	24,053,835	-	-	343,926	24,397,761
Hartije od vrednosti	826,383	-	-	-	826,383
Ostali plasmani	930,342	624	1,394	-	932,360
Ukupno	34,712,319	1,132,355	35,092	343,926	36,223,692

31. decembar 2012.	Srbija	Evropska Unija	USA i Kanada	Ostalo	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2,074,429	894,646	36,433	-	3,005,508
Opozivi depoziti i krediti	4,630,454	-	-	-	4,630,454
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	175,676	8	-	-	175,684
Dati krediti i depoziti	24,888,063	170,576	-	-	25,058,639
Hartije od vrednosti	1,176,839	-	-	-	1,176,839
Ostali plasmani	344,386	647	1,445	-	346,478
Ukupno	33,289,847	1,065,877	37,878	-	34,393,602

31.1.10 Koncentracija kreditnog rizika po delatnostima

(u hiljadama dinara)

31.12.2013	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	Opozivi depoziti i krediti	Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	Dati krediti i depoziti	Hartije od vrednosti	Ostali plasmani i sredstva	Ukupno
Finansije i osiguranja	1,631,625	6,599,597	8,014	527,988	11,079	32,086	8,810,389
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo			1,592	229,439		61,168	292,199
Vadjenje ruda i preradjivačka industrija			86,197	8,570,844	8,985	501,989	9,168,015
Proizvodnja električne energije, gasa i vode			12	1,259		265	1,536
Građevinarstvo			5,166	1,038,494	122	23,455	1,067,237
Trgovina, opravka			25,788	4,938,788	9,586	171,180	5,145,342
Saobraćaj i hoteli			7,417	1,430,380	489	6,816	1,445,102
Nekretnine, usluge i aktivnosti			2,944	561,623	2	575	565,144
Preduzetnici			13,907	1,578,106	776,120	10,519	2,378,652
Delatnost državnih organa			173,035				173,035
Stanovništvo			13,456	3,516,514			3,529,970
Strana lica, banke	1,489,392		3	343,926		5,741	349,670
Drugi komitenata			9,043	1,660,400	20,000	118,566	1,808,009
Ukupno	3,121,017	6,599,597	346,574	24,397,761	826,383	932,360	36,223,692

	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	Opozivi depoziti i kreditni	Potraživanja po osnovu kamata, na- knada i druga potraživanja	Dati krediti i depoziti	Hartije od vrednosti	Ostali plasmani i sredstva	Ukupno
31.12.2012.							
Finansije i osiguranja	2,074,428	4,630,454	17,851	1,371,370	9,474	37,677	8,141,254
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo			4,119	361,516	-	22,157	387,792
Vadjenje ruda i preradjivačka industrija			65,827	9,092,077	6,508	153,288	9,317,700
Proizvodnja električne energije, gasa i vode			55	3,434	-	-	3,489
Građevinarstvo			5,596	986,128	113	7,029	998,866
Trgovina, opravka			32,225	4,951,265	16,446	4,867	5,004,803
Saobraćaj i hoteli			8,726	1,637,643	448	2,236	1,649,053
Nekretnine, usluge i aktivnosti			3,789	585,607	2	721	590,119
Preduzetnici			16,759	1,528,124	-	3,917	1,548,800
Delatnost državnih organa			-	42	1,123,848	-	1,123,890
Obrazovanje, zdravstvo i socijalni rad			-	-	-	-	-
Stanovništvo			14,164	3,131,342	-	1,029	3,146,535
Strana lica, banke	931,080		7	170,577	-	2,092	1,103,756
Drugi komitenata			6,566	1,239,514	20,000	111,464	1,377,544
Ukupno	3,005,508	4,630,454	175,684	25,058,639	1,176,839	346,477	34,393,602

31.1.11 Struktura monetarne vanbilansne aktive

(U hiljadama dinara)

	Preuzete neo- pozive obaveze	Plative i čin- idbene garancije	Avali i ak- cepti menica	Ukupno
31.12.2013.				
Do 1 godine	574,939	1,696,461	12,942	2,284,342
Od 1 do 5 godina	307,907	2,433,814	0	2,741,721
Ukupno	882,846	4,130,275	12,942	5,026,063

(U hiljadama dinara)

	Preuzete neo- pozive obaveze	Plative i čin- idbene garancije	Avali i ak- cepti menica	Ukupno
31.12.2012.				
Do 1 godine	50	2,223,017	428,416	2,651,483
Od 1 do 5 godina	168,667	3,024,132	111,829	3,304,628
Ukupno	168,717	5,247,149	540,245	5,956,111

31.1.12 Pokazatelj adekvatnosti kapitala

Cilj upravljanja Banke u vezi sa pokazateljem adekvatnosti kapitala je da se obezbedi održavanje potrebnog nivoa kapitala kao podrška razvoju Banke i rastu poslovnih aktivnosti.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Rizična aktiva Banke jednaka je zbiru aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim i operativnim rizikom pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za zbir odbitnih stavki, s tim da je Banka dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik Banka izračunava primenom standardizovanog pristupa, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 12%. Aktivom Banke ponderisanom kreditnim rizikom smatra se zbir bruto knjigovodstvene vrednosti bilansne aktive umanjene za ispravke vrednosti i rezervu za procenjene gubitke i bruto knjigovodstvene vrednosti vanbilansnih stavki umanjenih za rezervisanja i potrebnu rezervu za procenjene gubitke i pomnoženih faktorima konverzije.

Kapitalni zahtev u vezi sa deviznim rizikom izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 12%. Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Kapitalni zahtev za operativni rizik Banka izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora u iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Uzimajući u obzir da Banka ne dostiže propisane limite, nije dužna da pored kapitalnih zahteva za kreditni, devizni i operativni rizik, izračunava i obezbeđuje pokriće kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji proizilaze iz stavki koje se vode u knjizi trgovanja.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala

	(U hiljadama dinara)	
	2013.	2012.
Osnovni kapital	3,379,879	4,106,405
Dopunski kapital	1,733,181	1,993,654
Odbitne stavke od kapitala	1,261,598	1,738,342
Kapital	3,851,462	4,361,717
Rizična aktiva	23,380,151	25,282,404
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	16.47%	17.25%

Na dan 31.12.2013. godine kapital i adekvatnost kapitala obračunati su prema odlukama NBS usklađenim sa faznom primenom standarda Bazela II.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke viši je od minimalnih 12% propisanih Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala.

31.2 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje likvidnih sredstava Banke na nivou koji zadovoljava ispunjavanje dospelih obaveza Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispuni svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Za upravljanje rizikom likvidnosti u Banci odgovorni su:

- ⤴ Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja rizikom likvidnosti i Plan poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti;
- ⤴ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti;
- ⤴ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- ⤴ Odbor za likvidnost koji dnevno utvrđuje i prati likvidnost i donosi odgovarajuće mere za sprečavanje ili otklanjanje uzroka nelikvidnosti i
- ⤴ Sektor za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i održavaju likvidnost.

Merenje rizika likvidnosti vrši se u Službi za upravljanje tržišnim, operativnim i drugim rizicima kroz izračunavanje Pokazatelja i Užeg pokazatelja likvidnosti, dodatnih racija likvidnosti, Racija koncentracije depozita, GAP analizu i stres testove.

Merenje nivoa izloženosti riziku likvidnosti vrši se praćenjem Pokazatelja likvidnosti i Užeg pokazatelja likvidnosti propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima i Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti. Pokazatelj predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane.

Ostvarene vrednosti Pokazatelja i Užeg pokazatelja likvidnosti

	Pokazatelj likvidnosti		Uži pokazatelj likvidnosti	
	2013.	2012.	2013.	2012.
31. decembar	2.66	2.18	1.63	1.37
Prosečna vrednost	2.67	2.01	1.78	1.05
Maksimalna vrednost	3.55	2.54	2.29	1.71
Minimalna vrednost	2.10	1.43	1.22	0.74

Likvidnost Banke, merena Pokazateljem i Užim pokazatelj likvidnosti, u toku 2013. godine bila je u kategoriji niskog rizika.

Likvidnost Banke pratila se i kroz Racio likvidne aktive koji predstavlja odnos likvidne aktive i ukupne aktive.

Ostvarene vrednosti Racija likvidne aktive

	2013.	2012.
31. decembar	30.80%	28.62%
Prosečna vrednost	30.57%	28.99%
Maksimalna vrednost	32.45%	46.85%
Minimalna vrednost	28.03%	26.22%

Prosečna vrednost Racija likvidne aktive u toku 2013. godine iznosila je 30,57% i u skladu sa ovim Raciom likvidnost Banke se nalazila u kategoriji niskog rizika.

U toku 2013. godine Banka je nivo rizika likvidnosti pratila i na osnovu kretanja dodatnih racija likvidnosti propisanih Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti kao i na osnovu pokazatelja iz ugovora koje je Banka potpisala sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Vrednosti ovih pokazatelja kretale su se u okviru limita propisanih Procedurom, odnosno u okviru limita ugovorenih sa međunarodnim finansijskim institucijama.

U 2013. godini Banka je izračunavala i pratila Racio koncentracije depozita. Vrednost Racija smanjena je sa 37,01%, koliko je iznosila početkom godine, na 28,46% na kraju godine što je u skladu sa Poslovnom politikom Banke za 2013. godinu.

Za praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti od ključnog značaja je praćenje usklađenosti dospeća sredstava i obaveza. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospeća aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno za banke da se ikad u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različitih vrsta. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

U narednoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.²

²Dugoročne obaveze po osnovu primljenog kredita od EBRD-a prikazane su u okviru roka dospeća do 30 dana zbog neusklađenosti Banke sa pokazateljem otvorene kreditne izloženosti.

	<u>Do 30 dana</u>	<u>30 do 90 dana</u>	<u>90 do 365 dana</u>	<u>1 do 5 godine</u>	<u>>5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,121,017	-	-	-	-	3,121,017
Opozivi depoziti i krediti	6,599,597	-	-	-	-	6,599,597
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	323,625	-	-	-	-	323,625
Dati krediti i depoziti	1,863,562	657,422	3,519,369	9,113,266	6,295,797	21,449,416
Hartije od vrednosti	776,121	4,825	4,737	-	20,675	806,358
Ostali plasmani	340,314	38,174	227,147	11	-	605,646
Ostala sredstva	9,496	14,491	-	-	13,835	37,822
Monetarna aktiva	13,033,732	714,912	3,751,253	9,113,277	6,330,307	32,943,481
Transakcioni depoziti	5,018,878	-	-	-	-	5,018,878
Ostali depoziti	3,220,539	2,148,414	5,280,245	695,702	1,573,376	12,918,276
Primljeni krediti	527,237	-	-	1,732,979	6,532,269	8,792,485
Obaveze po osnovu kamata i naknada	19,402	-	-	-	-	19,402
Ostale obaveze	-	-	-	-	1,719,632	1,719,632
Monetarna pasiva	8,786,056	2,148,414	5,280,245	2,428,681	9,825,277	28,468,673
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2013.	4,247,676	-1,433,502	-1,528,992	6,684,596	-3,494,970	4,474,808
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2012.	4,055,707	-1,513,992	-2,753,376	8,507,549	-3,717,849	4,578,039

31.3 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV)

31.3.1 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena tržišnih kamatnih stopa.

Za upravljanje kamatnim rizikom u Banci odgovorni su:

- ⌕ Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja kamatnim rizikom;
- ⌕ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje kamatnim rizikom;
- ⌕ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu kamatnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;

- ↑ Sektor za upravljanje rizicima koji operativno sprovodi Politiku i Proceduru i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku i
- ↑ Sektor ponude i marketinga koji vrši dnevno praćenje tržišnih kamatnih stopa i predlaže visine kamatnih stopa za proizvode Banke.

Merenje kamatnog rizika se vrši u Sektoru za upravljanje rizicima i to kroz merenje rizika ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk), baznog kamatnog rizika, rizika krive prinosa i rizika opcija.

U nastavku je dat pregled kamatonosne aktive i pasive i to po periodima njihovog dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno prema periodima ponovnog utvrđivanja cena za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom.

Pregled kamatno osetljive aktive i pasive na dan 31.12.2013.

						(U hiljadama dinara)	
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 godine	>5 godina	Nekam. aktiva	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	-	-	3,121,017	3,121,017
Opozivi depoziti i krediti	2,000,416	-	-	-	-	4,599,181	6,599,597
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	-	-	-	-	-	323,625	323,625
Dati krediti i depoziti	13,737,426	383,779	2,567,532	2,530,765	2,229,914	-	21,449,416
Hartije od vrednosti	-	4,825	4,737	-	-	796,796	806,358
Ostali plasmani	79,250	22,103	180,182	10	-	324,101	605,646
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	37,822	37,822
Monetarna aktiva	15,817,092	410,707	2,752,451	2,530,775	2,229,914	9,202,542	32,943,481
Transakcioni depoziti	1,390,018	-	-	-	-	3,628,860	5,018,878
Ostali depoziti	2,471,908	1,252,492	5,063,588	652,789	1,540,364	1,937,135	12,918,276
Primljeni krediti	1,462,708	5,005,416	1,732,979	-	573,210	18,172	8,792,485
Obaveze po osnovu kamata i naknada	-	-	-	-	-	19,402	19,402
Ostale obaveze	917,137	802,495	-	-	-	-	1,719,632
Monetarna pasiva	6,241,771	7,060,403	6,796,567	652,789	2,113,574	5,603,569	28,468,673
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa							
Na dan 31.12.2013.	9,575,321	-6,649,696	-4,044,116	1,877,986	116,340	3,598,973	4,474,808
Na dan 31.12.2012	9,729,785	-9,068,697	-4,453,574	3,860,933	614,905	3,894,687	4,578,039

31.3.2 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje gubitaka koji nastaju po osnovu promena deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor, koji je usvojio Politiku za upravljanje tržišnim rizicima;
- ↑ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje deviznim rizikom;
- ↑ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu deviznog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- ↑ Sektor za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i vrše upravljanje valutnom strukturom izvora sredstava i plasmana.

Merenje deviznog rizika se vrši u Službi za upravljanje tržišnim, operativnim i drugim rizicima na osnovu Pokazatelja deviznog rizika kao odnosa neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke, a prema Odluci o adekvatnosti kapitala i Odluci o izveštavanju banaka, kao i Proceduri Upravljanje deviznim rizikom.

Ostvarene vrednosti pokazatelja deviznog rizika

	2013.	2012.
31. decembar	1.73%	6.40%
Prosečna vrednost	4.66%	5.33%
Maksimalna vrednost	13.05%	11.44%
Minimalna vrednost	1.46%	1.57%

Prosečna vrednost po kazatelja deviznog rizika u 2013. godini iznosila je 4.66% i devizni rizik se nalazio u kategoriji niskog rizika.

U narednoj tabeli dat je pregled otvorenih deviznih pozicija pojedinačno po valutama na dan 31.12.2013. godine.

Analiza sredstava i obaveza po valutama na dan 31.12.2013. godine

	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	Devizna klauzula	Ukupno	(U hiljadama dinara)	
								Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,055,670	202,407	172,794	49,841	1,480,712	-	1,480,712	1,640,305	3,121,017
Opozivi depoziti i krediti	4,599,181	-	-	-	4,599,181	-	4,599,181	2,000,416	6,599,597
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	5,933	-	-	-	5,933	247,862	253,795	69,830	323,625
Dati krediti i depoziti	928,498	-	-	-	928,498	16,214,465	17,142,963	4,306,453	21,449,416
Hartije od vrednosti	776,121	-	-	-	776,121	-	776,121	30,237	806,358
Ostali plasmani	5,458	-	-	-	5,458	127,978	133,436	472,210	605,646
Ostala sredstva	4,084	220	2	20	4,326	0	4,326	33,496	37,822
	7,374,945	202,627	172,796	49,861	7,800,229	16,590,305	24,390,534	8,552,947	32,943,481
Transakcioni depoziti	1,928,681	136,892	103,976	11,755	2,181,304	-	2,181,304	2,837,574	5,018,878
Ostali depoziti	10,269,664	79,361	49,581	3,342	10,401,948	463,833	10,865,781	2,052,495	12,918,276
Primljeni krediti	8,792,344	133	-	-	8,792,477	-	8,792,477	8	8,792,485
Obaveze po osnovu kamata i naknada	552	-	-	-	552	107	659	18,743	19,402
Ostale obaveze	1,719,632	-	-	-	1,719,632	-	1,719,632	-	1,719,632
	22,710,873	216,386	153,557	15,097	23,095,913	463,940	23,559,853	4,908,820	28,468,673
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2013	-15,335,928	-13,759	19,239	34,764	-15,295,684	16,126,365	830,681	3,644,127	-
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2012	-14,591,612	-151,264	35,249	113,702	-14,593,925	15,811,862	1,217,937	3,360,102	-

31.3.3 Rizik promene cena HOV

Rizik promene cena HOV predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat Banke usled promene cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Cilj upravljanja rizikom promene cena HOV je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Za upravljanje rizikom promene cena HOV u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja portfoliom HOV i Politiku upravljanja tržišnim rizicima;
- ↑ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku;
- ↑ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu rizika promene cena HOV i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- ↑ Sektor sredstava koji dnevno upravlja portfoliom HOV i Sektor za upravljanje rizicima koji prati kretanje vrednosti pozicija knjige trgovanja i izveštava rukovodstvo Banke.

Sektor za upravljanje rizicima, na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija, vrši aktivno praćenje vrednosti HOV u posedu Banke i kontroliše njihovu usklađenost sa interno propisanim limitima.

	2013.		(U hiljadama dinara) 2012.	
	Tržišna vrednost	Nabavna vrednost	Tržišna vrednost	Nabavna vrednost
Akcije banaka	7,399	19,468	6,651	19,246
Akcije drugih preduzeća	13,277	18,597	9,894	19,342
Obveznice stare devizne štednje	776,121	740,052	187,222	181,042
Ukupno	796,797	778,117	203,767	219,630

31.4 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Za upravljanje operativnim rizikom u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja operativnim rizikom;
- ↑ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje operativnim rizikom;
- ↑ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu operativnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- ↑ Sektor za upravljanje rizicima koji dnevno prati i prikuplja podatke o nastalim događajima operativnog rizika i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku.
- ↑ Izloženost operativnom riziku meri se u Službi za upravljanje tržišnim, operativnim i drugim rizicima kroz identifikaciju operativnog rizika, evidenciju i analizu baze podataka, u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom.

Izloženost operativnom riziku meri se praćenjem broja događaja iste vrste u toku kalendarske godine i visinom finansijskog uticaja pojedinačnog događaja.

Banka vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana.

Pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka vrši procenjivanje i identifikovanje operativnog rizika.

Izloženost operativnom riziku

	2013.	2012.
Broj događaja	63	78
Bruto gubitak (EUR)	51,917	21,860
Neto gubitak (EUR)	5,809	1,120
Neto gubitak (u 000 dinara)	666	127

U toku 2013. godine zabeleženo je 63 događaja operativnog rizika tj. 15 događaj manje nego u 2012. godini.

Ukupna neto finansijski efekat po osnovu događaja operativnog rizika evidentiranih u 2013. godini iznosio je 666 hiljada dinara.

31.5 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom

Cilj upravljanja rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled izloženosti informacionog sistema Banke prema javnim mrežama, zlonamernim internim napadima, hardverskim kvarovima, sabotazama i održavanjem ovih izloženosti u okviru propisanih limita. U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije Banka je preduzela niz aktivnosti sa ciljem potpunog usaglašavanja sa pomenutom Odlukom.

Sa tim u vezi usvojena je Strategija razvoja informacionog sistema, Strategija obezbeđenja kontinuiteta poslovanja, Izlazne strategije za aktivnosti poverene trećim licima i Politika bezbednosti informacionog sistema. Takođe je usvojen i čitav niz novih procedura i uputstava sistema kvaliteta, a sve u skladu sa Odlukom NBS o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije.

Informacioni sistem Banke poseduje funkcionalnosti za podršku poslovnim procesima, obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije od značaja za donošenje poslovnih odluka i upravljanje rizicima.

Banka kontinuirano radi na usavršavanju svog informacionog sistema. Sa tim u vezi redovno ažurira postojeću Strategiju razvoja informacionog sistema

U cilju kvalitetnog upravljanja informacionim sistemom Banka je formirala Odbor za informacionu tehnologiju.

Okvir za upravljanje informacionim sistemom čini usvojena metodologija vođenja projekata kao i izveštavanje o funkcionisanju i bezbednosti informacionog sistema.

Za upravljanje rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor, koji je usvojio Strategiju razvoja informacionog sistema, Politiku bezbednosti informacionog sistema i Strategiju obezbeđenja kontinuiteta poslovanja;
- ↑ Izvršni odbor, koji sprovodi usvojene strategije i politike i utvrđuje procedure i uputstva;

- ↑ Odbor za informacionu tehnologiju koji prati rad i razvoj informacionog sistema i donosi odgovarajuće odluke i predlaže odgovarajuće mere Izvršnom odboru Banke;
- ↑ Sektor Informacionih tehnologija koji planira, predlaže i izvršava sve aktivnosti vezane za informacioni sistem Banke i o tome izveštava Odbor za informacionu tehnologiju;
- ↑ Služba za bezbednost, koja se bavi identifikovanjem, procenom, praćenjem i kontrolom IT rizika, kontrolom bezbednosti unutar Sektora informacionih tehnologija i o tome izveštava Odbor za informacione tehnologije.

31.6 Rizik izloženosti

Cilj upravljanja rizikom izloženosti je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled koncentracije izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i održavanje ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

Za upravljanje rizikom izloženosti u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica u iznosu preko 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom;
- ↑ Izvršni odbor koji utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom izloženosti i koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica do iznosa od 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o davanju ovlašćenja Izvršnom odboru Banke za zaključenje pravnog posla sa povezanim licem;
- ↑ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje rizikom izloženosti;
- ↑ Služba za upravljanje tržišnim, operativnim i drugim rizicima koja izveštava rukovodstvo o izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Merenje rizika izloženosti vrši se u Službi za upravljanje tržišnim, operativnim i drugim rizicima na osnovu izrade izveštaja propisanih odgovarajućim odlukama Narodne banke Srbije i procedurama Banke.

Neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti

	2013.		2012.	
	(u hilj. dinara)	Učešće u kapitalu	(u hilj. dinara)	Učešće u kapitalu
Lica povezana sa Bankom	222,265	5.77%	240,813	5.52%
Velike izloženosti	3,315,772	86.09%	3,647,467	83.62%

Tokom 2013. godine izloženosti prema jednom licu/grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom bile su u okvirima propisanih limita. Za sve izloženosti Banke koje su se nalazile u kategoriji srednjeg nivoa rizika izloženosti, a veće su od 10% kapitala Banke obezbeđena je prethodna saglasnost Upravnog odbora Banke.

Banka takođe prati i Racio koncentracije koji predstavlja odnos bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka, i ukupne aktive koja se klasifikuje umanjene za aktivu koja predstavlja izloženost prema drugim bankama. Cilj Banke je održavanja ovog Racija na nivou do 30%.

Na dan 31.12.2013. godine bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju 20 najvećih ekonomskih grupa izuzev Banaka, iznosila je 7.957.617 hiljada dinara. Ukupna

bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju umanjene za depozite kod banaka iznosile su 32.461.288 hiljade dinara. Racio koncentracije na dan 31.12.2013. godine iznosio je 24,51%.

31.7 Rizik ulaganja u druga pravna lica koja ne pripadaju finansijskom sektoru i u osnovna sredstva

Pod ulaganjima u druga pravna lica podrazumevaju se ulaganja kojima Banka stiče udeo ili akcije pravnih lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ovim ulaganjima ne smatra se sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Za upravljanje rizikom ulaganja u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor koji donosi odluke o pojedinačnim ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250.000 EUR;
- ↑ Izvršni odbor koji je usvojio Proceduru za upravljanje rizikom ulaganja i koji donosi odluke o ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost ne prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250.000 EUR;
- ↑ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati rizik ulaganja Banke i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- ↑ Sektor informacionih tehnologija, Služba tehničkih poslova i Služba za bezbednost su zaduženi za nabavku osnovnih sredstava.

Merenje rizika je u nadležnosti Službe plana i analize i Službe za upravljanje tržišnim, operativnim i drugim rizicima.

Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva u odnosu na kapital banke

	2013.	2012.
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	0.39%	0.37%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva	20.52%	19.05%

U toku 2013. godine ulaganja Banke su se nalazila u kategoriji niskog rizika.

31.8 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Za upravljanje rizikom zemlje u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor koji je usvojio Politiku za upravljanje rizikom zemlje;
- ↑ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom zemlje;
- ↑ Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost riziku zemlje i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- ↑ Služba platnog prometa koja vrši otvaranje i zatvaranje računa i transfere sredstava sa korespodentskim bankama u inostranstvu.

Merenje rizika zemlje vrši se u Službi za upravljanje tržišnim, operativnim i drugim rizicima gde se rizik zemlje identifikuje mesečno prilikom izrade mesečnog Izveštaja o rizicima.

U toku 2013. godine Banka je imala deponovana sredstva na računima banaka koje posluju u zemljama koje su shodno metodologiji OECD-a i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične zemlje odnosno srednje rizične zemlje.

31.9 Rizik usklađenosti poslovanja i aktivnosti na upravljanju rizicima od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma

Usklađenost poslovanja podrazumeva obavljanje bankarskih poslova u skladu sa zakonima, propisima, standardima, procedurama, poslovnom politikom i drugim internim aktima. Rizik usklađenosti poslovanja nastaje kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa prethodno navedenim.

Cilj upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja je izbegavanje sankcija regulatornog tela, finansijskih gubitaka, narušavanja poslovnog ugleda Banke i poverenja klijenata.

Za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja u Banci odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor koji usvaja Politiku za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja;
- ↑ Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja;
- ↑ Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca koja identifikuje, procenjuje i prati rizik usklađenosti poslovanja.

Identifikovanje i procenu rizika usklađenosti poslovanja u 2013. godini Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca je vršila sprovođenjem adekvatnih postupaka kontrole predviđenih Planom rada, na način regulisan procedurom Upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja.

Pregled nalaza i datih preporuka po izvršenim kontrolama tokom 2013. godine

Br. izvršenih kontrola	Nalazi po izvršenim kontrolama			Preporuke	
	Usklađeno	Prihvatljivo uz korekcije u dogovorenim rokovima	Neusklađeno	Realizovane	U toku
17	2	15	-	32	-

U 15 izveštaja o izvršenim kontrolama ocena nalaza kontrole je «Prihvatljivo uz određene korekcije» u dogovorenim rokovima, a u dva izveštaja ocena izvršene kontrole je «Usklađeno» jer su svi iskontrolisani procesi izvršeni u skladu sa propisima i procedurama Banke.

Sumiranjem nalaza izvršenih kontrola primene propisa i internih akata kod kontrolisanih poslova može se zaključiti da nisu identifikovani visoki rizici neusklađenosti jer su za sve uočene manje neusaglašenosti date preporuke za otklanjanje koje su realizovane u definisanim rokovima.

Upravljanje rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma sprovedeno je kroz dnevne aktivnosti zaposlenih u Službi na pribavljanju, kontroli, analizi i prijavljivanju gotovinskih transakcija i lica učesnika u transakcijama u iznosu od i preko 15 hiljada EUR Upravi zasprečavanje pranja novca. U toku 2013. godine prijavljeno je 2.050 transakcija.

Posebna pažnja posvećena je praćenju, analiziranju i otkrivanju sumnjivih transakcija klijenata. Po izvršenoj analizi transakcija i pripadajuće dokumentacije Upravi za sprečavanje pranja novca prijavljene su 3 sumnjive transakcije.

31.10 Rizik po životnu i društvenu sredinu

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i Procedurom BPI – 751 – 503 Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci, odgovorni su:

- ↑ Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom
- ↑ Izvršni odbor koji utvrđuje i sprovodi proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu
- ↑ Kreditni odbori koji odlučuju o odbravanju plasmana u skladu sa raspoloživim informacijama i mišljenjem Službe za ocenu boniteta u vezi životne i društvene sredine
- ↑ Služba za ocenu boniteta koja ocenjuje uticaj delatnosti i predmeta finansiranja tokom procesa provere boniteta klijenata
- ↑ Služba za upravljanje portfoliom i izveštavanje koja prati stanje plasmana po delatnostima, industrijskim sektorima i kategorijama rizika za životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja, koje dostavlja Službi za životnu sredinu EBRD i IFC I
- ↑ Lice koje je Izvršni odbor Banke imenovao kao lice odgovorno za adekvatno funkcionisanje i održavanje Sistema za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu (SEMS) u Banci.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja. Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok Lista isključenja,
- Visok Lista upućivanja,
- Visok kategorija A,
- Visok,
- Srednji i
- Nizak.

Ukoliko je delatnost koja je predmet finansiranja svrstana u Listu isključenja, zahtev se odbija. Ukoliko je delatnost svrstana u Listu upućivanja, a proceni se da projekat treba finansirati, traži se saglasnost za finansiranje od Službe za životnu sredinu EBRD i IFC. Do sada Banka nije imala zahtev za finansiranje delatnosti ili projekta koji su svrstani u ovu kategoriju rizika. U slučaju da je svrstana u visok rizik kategorija A, pribavlja se od klijenta Ocena uticaja na životnu sredinu.

Ukoliko je Procedurom to propisano, vrši se dalje preispitivanje uticaja na životnu sredinu pre donošenja odluke od strane nadležnog Kreditnog odbora.

Služba za ocenu boniteta, prilikom provere analize zahteva s predlogom odluke za nadležni kreditni odbor, vrši proveru kategorizacije delatnosti koja je predmet finansiranja prema stepenu rizika po životnu i društvenu sredinu, vrši proveru podataka o uticaju klijenta i delatnosti koja je predmet finansiranja na životnu i društvenu sredinu.

Ugovori o kreditu i drugim plasmanima sadrže odredbe u vezi životne i društvene sredine koje treba da poštuju klijent i Banka.

Banka prati stanje plasmana po delatnostima, industrijskim sektorima i kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja, koje dostavlja Službi za životnu sredinu EBRD i IFC.

Pregled plasmana Banke po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

(u hiljadama dinara)

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		Povećanje/ smanjenje
	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	
Visok – Lista isključenja	1	1	5.728	3.385	-2343
Visok – Lista upućivanja	-	-	-	-	-
Visok – kategorija A	5	4	299.792	257.701	-42.091
Visok	233	269	6.448.227	6.336.642	-111.585
Srednji	904	1010	9.193.479	8.937.498	-255.981
Nizak	2007	2359	14.770.090	13.720.139	1.049.951
Ukupno:	3150	3643	30.717.316	29.255.365	-1461.951

U pregledu su uključeni kratkoročni, dugoročni i dospeli krediti privrede, depoziti dati bankama i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje. Plasmani svrstani u kategoriju Visok rizik – Lista isključenja naplaćuju se u skladu sa ugovorenim dinamikom dospeća, što je predviđeno i Ugovorom o upisu od 14.12.2010. godine, zaključenim sa EBRD i IFC. Banka je ispunila sve obaveze iz Ugovora o upisu u vezi smanjenja izloženosti prema delatnostima sa zajedničke liste MFI isključenih proizvoda. Izloženost prema klijentima čija je finansirana delatnost svrstana u kategoriju Visok rizik – Lista isključenja, smanjena je u odnosu na 31.12.2012. godine za 2.343 hiljada RSD i iznosi svega 3.385 hiljadu RSD.

Od 15.11.2010. godine Banka je prihvatila EBRD i IFC Listu isključenja, pa nije finansirala delatnosti koje se nalaze na toj Listi.

32. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS

U 2013. godini svi pokazatelji poslovanja Čačanske banke nalazili su se u granicama propisanim Zakonom o bankama i odlukama NBS.

Pokazatelj	Vrednosti propisane regulativom NBS	Ostvarene vrednosti na dan 31.12.2013.	Ostvarene vrednosti na dan 31.12.2012.
Visina kapitala Banke	Min 10,000,000 €	35.595.529 €	44.651.072 €
Stopa adekvatnosti kapitala	min 12%	16,47%	17,25%
Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	1,73%	6,40%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	2,66	2,18
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0.7	1,63	1,63
Izloženost prema jednom licu povezanim sa Bankom	max 5%	2,13%	2,33%
Ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom	max 20%	5,77%	5,52%
Izloženost prema jednom licu / grupi povezanih lica	max 25%	18,02%	14,40%
Zbir svih velikih izloženosti	max 400%	86,09%	83,62%
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	max 10%	0,39%	0,37%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva Banke	max 60%	20,52%	19,05%

33. DEVIZNI PODBILANS

	USD	EUR	Ostale valute	U hiljadama dinara		
				Devizni podbilans	Dinarski podbilans	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i ekvivalenti	202.407	1.055.670	222.635	1.480.712	1.640.305	3.121.017
Opozivi depoziti i krediti		4.599.181	-	4.599.181	2.000.416	6.599.597
Potraživanje za kamatu i naknadu		5.935	-	5.935	317.690	323.625
Dati krediti i depoziti ³	14.547	17.250.564	-	17.265.111	4.057.372	21.322.483
Hartije od vrednosti	-	776.121	-	776.121	30.237	806.358
Udeli (učešća)	-	-	-	-	17.189	17.189
Ostali plasmani	-	5.458	-	5.458	600.188	605.646
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	35.761	35.761
Osnovna sredstva i invest. nekretnine	-	-	-	-	775.304	775.304
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	59.010	59.010
Ostala sredstva	220	12.176	63	12.459	137.693	150.152
Ukupna aktiva	217.174	23.705.105	222.698	24.144.977	9.671.165	33.816.142
PASIVA						
Transakcioni depoziti	136.892	1.928.684	115.731	2.181.307	2.837.571	5.018.878
Ostali depoziti i krediti	79.362	10.733.498	52.922	10.865.782	2.052.494	12.918.276
Primljeni krediti	133	8.792.344	-	8.792.477	8	8.792.485
Obaveze po osnovu kamata i naknada	-	553	-	553	18.849	19.402
Rezervisanja	-	-	-	-	111.369	111.369
Obaveze za poreze	-	-	-	-	3.365	3.365
Ostale obaveze	1.216	1.856.110	19	1.857.345	104.297	1.961.642
Kapital	-	-	-	-	4.990.725	4.990.725
Ukupna pasiva	217.603	23.311.189	168.672	23.697.464	10.118.678	33.816.142
Neto devizna pozicija						
- 2013. godine	-429	393.916	54.026	447.513	-447.513	-
- 2012. godine	-115.703	1.622.819	148.942	1.727.384	-1.727.384	-

³Na poziciji Dati krediti i depoziti izraženi u EUR i USD, uključena su i potraživanja indeksirana valutnom klauzulom u neto iznosu od 16.487.134 hiljada dinara.

34. POSLOVANJE PO SEGMENTIMA

U hiljadama dinara

Godina završena 31. decembar 2013.

	Poslovi sa stan- ovništvom	Poslovi sa privredom	Investiciono bank- arstvo i međubankarsko poslovanje	Ostalo	Ukupno
Eksterni prihodi	585,104	1,724,573	285,377	-	2,595,054
Eksterni rashodi	238,350	390,134	303,761	-	932,245
Prihodi po drugim os- novama	18,763	132,766	19,960	-	171,489
Rashodi po drugim os- novama	85,235	688,009	91,865	-	865,109
Rezultat po segmentima	280,282	779,196	(90,289)	-	969,189
Ostali poslovni prihodi	492,683	507,028	-	95,763	1,095,474
Dobitak/Gubitak pre poreza	-212,401	272,168	(90,289)	(95,763)	-126,285
Neto dobitak od kreiranja odloženih poreskih sred- stava i smanjenja odloženih poreskih obaveza				39,366	
Dobitak/Gubitak	-212,401	272,168	(90,289)	(135,129)	-86,919
Aktiva po segmentima	3,583,481	17,935,039	9,517,443	2,780,179	33,816,142
Obaveze po segmentima	7,281,061	8,703,545	12,639,426	201,385	28,825,417
Ostale stavke po segmen- tima					
Kapitalna ulaganja	-	59,744	-	20,391	80,135
Amortizacija	-	83,273	3,455	9,035	95,763

U hiljadama dinara

Godina završena 31. decembar 2012.

	Poslovi sa stanovništvom	Poslovi sa privredom	Investiciono bank- arstvo i međubank- arsko poslovanje	Ostalo	Ukupno
Eksterni prihodi	523,891	2,100,605	136,256	-	2,760,752
Eksterni rashodi	354,963	699,090	-	-	1,054,053
Prihodi po drugim osnovama	276,555	967,008	58,653	-	1,302,216
Rashodi po drugim osnovama	326,105	1,480,400	81,150	10,014	1,897,669
Rezultat po segmentima	119,378	888,123	113,759	-10,014	1,111,246
Ostali poslovni prihodi	455,093	511,489	-	87,680	1,054,262
Dobitak/Gubitak pre poreza	(335,715)	376,634	113,759	(97,694)	56,984
Neto dobitak od kreiranja odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza				7,092	
Dobitak/Gubitak	(335,715)	376,634	113,759	(104,786)	49,892
Aktiva po segmentima	4,572,499	19,056,462	6,718,341	2,485,134	32,832,436
Obaveze po segmentima	6,612,960	8,177,530	12,595,863	368,011	27,754,364
Ostale stavke po segmentima					
Kapitalna ulaganja	-	59,020	-	6,119	65,139
Amortizacija	-	77,972	3,529	6,179	87,680

35. DEVIZNI KURS

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na Međubankarskom tržištu deviza, primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31.12.13	U dinarima 31.12.12
USD	83,13	86,18
EUR	114,64	113,72
CHF	93,55	94,19

U Čačku, 27.02.2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje napomena

Zakonski zastupnik

